

Йнғилиш райси О.Хуррамов

«BIOKIMYO»

AKSIYADORLIK JAMIYATINING

USTAVI

(янги таҳрири)

Яигийул шахар - 2023 йил

М У Н Д А Р И Ж А

I. Умумий қоидалар	3
II. Жамиятнинг номи, жойлашган ери (почта манзили), электрон почта манзили, юридик мақоми	3
III. Жамият фаолиятининг мақсади ва соҳаси (асосий йўналишлари). Қўшимча фаолият турлари	4
IV. Устав фонди	5
V. Акциялар ва бошқа қимматли қоғозлар	6
5.1. Акциялар	6
5.2. Акциялар жойлаштириш	6
5.3. Акцияларни ва акцияларга айирбошланадиган, эмиссиявий қимматли қоғозларни жойлаштиришда акцияларни имтиёзли олиш ҳуқуқи	8
5.4. Жойлаштирилган акцияларни Жамият томонидан олиш	9
VI. Акциядорларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари	10
VII. Даромади (фойда)ни тақсимлаш, дивидендларни тўлаш ва зарарни қоплаш .	11
VIII. Захира ва бошқа фондлар	12
IX. Жамиятни бошқариш ва Жамият фаолиятини назорат қилиш	13
9.1. Акциядорларининг Умумий йиғилиши	13
9.2. Кузатув кенгаши	18
9.3. Бошқарув	23
9.4. Миноритар акциядорлар қўмитаси	27
9.5. Ички аудит Хизмати	28
9.6. Аудиторлик ташкилоти	29
9.7. Корпоратив маслаҳатчи.	29
X. Ҳисоб ва ҳисобот	30
XI. Хужжатларни сақлаш	30
XII. Акциядорларга жамият хужжатларидан фойдаланиш имкониятини бериш.	31
XIII. Жамият ва Жамиятнинг аффилиланган шахслари тўғрисидаги ахборот	31
XIV. Жамият томонидан йирик битимлар тузиш	32
XV. Жамиятнинг аффилиланган шахслари билан битимлар тузиш ..	32
XVI. Жамиятни қайта ташкил этиш ва тугатиш	32
XVII. Яқуний қоидалар	32

I. Умумий қоидалар

1.1. «BIOKIMYO» aksiyadorlik jamiyatining (бундан буён матнда Жамият деб юритилади) мазкур Устави Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси, Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 6-майдаги 370-сон «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида» Қонуни (бундан буён матнда Қонун деб юритилади), Ўзбекистон Республикаси 2015 йил 3 июлдаги ЎРҚ-387 билан тасдиқланган «Қимматли қозғалар бозори тўғрисида»ги (янги таҳрири) Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 8 апрелдаги ПФ-101-сон Фармони, 2023 йил 20 апрелдаги Ўзбекистон Республикаси ПҚ-814 сон Қонуни, Вазирлар Маҳкамасининг “2021-2025 йилларда давлат иштирокидаги корхоналарни бошқариш ва ислоҳ қилиш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2021 йил 29 мартдаги 166-сон қарори, акциядорлик жамиятлари фаолиятининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш комиссияси йиғилишининг 2015 йил 31 декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган “Корпоратив бошқарув кодекси” (бундан буён матнда Кодекс деб юритилади), 2018 йил 20 апрелдаги 15-сон баённомаси билан тасдиқланган “Корпоратив бошқарув қоидалари” (бундан буён матнда Қоида деб юритилади) ҳамда Ўзбекистон Республикасининг бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларига мувофиқ ишлаб чиқилган.

1.2. Жамият Ўзбекистон Республикаси Давлат Мулк Қўмитаси Тошкент вилоят бошқармасининг 1994 йил 30 майдаги 271 - О рақамли ва 1995 йил 17 июлдаги 994 - О рақамли буйруқларига мувофиқ Янгийўл Биохим заводини қайта ташкил қилиш йўли билан ташкил қилинди.

II. Жамиятнинг номн, жойлашган ери (почта манзили), электрон почта манзили, юридик мақоми

2.1. Жамиятнинг тўлиқ фирма номи:

давлат тилида лотин алифбосида:
тўлиқ номи – «BIOKIMYO» aksiyadorlik jamiyati;
қисқартирилган номи – «BIOKIMYO» AJ;

давлат тилида кирилл алифбосида:
тўлиқ номи – «БИОКИМЁ» акциядорлик жамияти;
қисқартирилган номи – «БИОКИМЁ» АЖ;

рус тилида:
тўлиқ номи – Акционерное общество «БИОКИМЁ»;
қисқартирилган номи – АО «БИОКИМЁ»;

инглиз тилида:
тўлиқ номи – Joint-stock company «BIOKIMYO»;
қисқартирилган номи – JSC «BIOKIMYO».

Жамият ўз фирмасининг номидан фойдаланиш мутлақ ҳуқуқига эгадир.

2.2. Жамиятнинг жойлашган ери ва почта манзили: **Ўзбекистон Республикаси, 112004, Тошкент вилояти, Янгийўл шаҳри, Кимёгар кўчаси, 1-уй.**

Электрон почта манзили: **info@biokimyo.uz**

Жамият ўзининг жойлашган ери (почта манзили) ва электрон почта манзили ўзгарганлиги тўғрисида юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органларни ёзма билдириш юбориш йўли билан, акциядорларни эса, оммавий ахборот воситаларида эълон бериш йўли билан хабардор этиши шарт.

2.3. Жамият **чеклапмаган муддатга** ташкил қилинган ҳамда давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб юридик шахс мақомига эга бўлди.

2.4. Жамият юридик шахс бўлиб, у ўз мустақил балансида ҳисобга олинган алоҳида мол-мулкка, шу жумладап ўзининг Устав фондига берилган мол-мулкка эга бўлади, ўз номидан мулкӣ ва шахсий номулкӣ ҳуқуқларни олиши ҳамда амалга ошириши, зиммасига мажбуриятлар олиши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин.

2.5. Жамият ўз фаолияти натижасида олинган ва харид қилинган акцияларни сотиб олиш ҳисобига, шунингдек Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига зид бўлмаган бошқа асосларга кўра берилган мол-мулкнинг мулкдори ҳисобланади.

2.6. Молиявий-хўжалик фаолиятини амалга ошириш жараёнида Жамият амалдаги қонунчиликка мувофиқ барча турдаги шартномавий муносабатларни амалга оширишга ҳақли.

2.7. Жамият қонун ҳужжатлари билан тақиқланмаган ҳар қандай фаолият турлари билан шуғулланишга, бошқа юридик шахсларнинг муассиси бўлишга ёки уларнинг устав фондида (устав капиталида) бошқача тарзда иштирок этишга, филиаллар тузиш ва ваколатхоналар очишга, уюшма ва ассоциацияларга киришга ҳақлидир.

2.8. Жамият ўзининг фирма номи давлат тилида тўлиқ ёзилган ҳамда жойлашган ери кўрсатилган юмалоқ муҳрга эга бўлиши лозим. Муҳрда бир вақтнинг ўзида фирманинг номи бошқа исталган тилда ҳам кўрсатилиши мумкин.

2.9. Жамият ўзининг номи ёзилган штамп ва бланкаларга, ўз тимсолига, шунингдек белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган товар белгисига ҳамда фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг, товарларнинг, ишларнинг ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи бошқа воситаларга эга бўлишга ҳақли.

2.10. Жамият белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси ҳудуди ва ундан ташқарида банкда ҳисоб варақлар очишга ҳақлидир.

2.11. Жамият ўз мажбуриятлари юзасидан ўзига тегишли барча мол-мулк билан жавобгар бўлади.

Акциядорлар Жамиятнинг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди ва унинг фаолияти билан боғлиқ зарарларнинг ўрнини ўзларига тегишли акциялар қиймати доирасида қоплаш таваккалчилигини ўз зиммасига олади.

Акцияларнинг ҳақини тўлиқ тўламаган акциядорлар Жамиятнинг мажбуриятлари юзасидан ўзларига тегишли акциялар қийматининг тўланмаган қисми доирасида солидар жавобгар бўлади.

Жамият ўз акциядорларининг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди.

Давлат ва унинг органлари Жамиятнинг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди, худди шунингдек жамият ҳам давлат ва унинг органларининг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди.

III. Жамият фаолиятининг мақсади ва соҳаси (асосий йўналишлари).

Қўшимча фаолият турлари

3.1. Жамият фаолиятининг мақсади ўз фаолияти натижасидан фойда олиш.

3.2. Жамият фаолиятининг соҳаси (асосий йўналишлари) қуйидагилардан иборат: озуқа (истеъмол) ва техник спирти ишлаб чиқариш ва сотиш, иссиқлик энергиясини ишлаб чиқариш ва сотиш, кимёвий ва майший маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотиш.

3.3. Жамият ўзининг юқоридаги асосий йўналишларини бажариш билан биргаликда қуйидаги фаолиятлар билан қўшимча равишда шуғулланиш мумкин:

инвестиция, инновация, ташқи иқтисодий, илмий, проектлаштириш маркетинг воситачилик фаолияти,

қурилиш монтаж ишлари, ишга тушириш ва созлаш,

сервис хизмати, маҳсулот харид қилиш,

биноларни, кучмас ва кучар мулкларни ижарага бериш;

қишлоқ хўжалиги, чорвачилик ва паррандачилик маҳсулотларини етиштириш ва сотиш;

Жамият мақсадларига жавоб берувчи, қонунчилиги билан таъқиқланмаган бошқа

исталган фаолият билан шуғулланиш.

3.4. Махсус рухсатнома (лицензия) олишни талаб қиладиган фаолият турлари қонунчиликда ўрнатилган тартибда лицензия олингандан кейин амалга оширилади.

IV. Устав фонди

4.1. Жамиятнинг Устав фонди акциядорлар олган Жамият акцияларининг номинал қийматидан ташкил топади ҳамда Жамият мол-мулкининг Жамият кредиторлари манфаатларини кафолатлайдиган энг кам миқдорини белгилайди.

4.2. Жамиятнинг Устав фонди **19 139 488 000** (ўн тўққиз миллиард бир юз ўттиз тўққиз миллион тўрт юз саксон саккиз минг) сўмни ташкил қиладиган ҳамда номинал қиймати **3 350** (уч минг уч юз эллик) сўм бўлган **5 713 280** (беш миллион етти юз ўн уч минг икки юз саксон) дона оддий акцияларга (жойлаштирилган акцияларга) бўлинган.

Жамият акциялари қуйидагича тартибда тақсимланди:

O'zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligi нинг улуши – **9 761 096 000** (тўққиз миллион етти юз олти миш бир миллион тўқсон олти минг) сўмлик, жами **2 913 760** (икки миллион тўққиз юз ўн уч минг етти юз олти миш) дона оддий акциялар ажратилган бўлиб, Жамият Устав фондининг **51** (эллик бир) фоизини ташкил қиладиган;

Жисмоний ва бошқа юридик шахсларнинг улуши – **9 378 392 000** (тўққиз миллиард уч юз етмиш саккиз миллион тўққиз юз йигирма минг) сўмлик, жами **2 799 520** (икки миллион етти юз тўқсон тўққиз минг беш юз йигирма) дона оддий акциялар бўлиб, Жамият Устав фондининг **49** (қирқ тўққиз) фоизини ташкил қиладиган.

4.3. Жамиятнинг Устав фонди:

қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтирилиши мумкин;

акцияларнинг номинал қийматини камайтириш ёки акцияларнинг умумий сонини қисқартириш йўли билан, шу жумладан акцияларнинг бир қисmini кейинчалик бекор қилган ҳолда Жамият томонидан акцияларни олиш йўли билан камайтирилиши мумкин.

4.4. Жамиятнинг Устав фондини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш жалб қилинган инвестициялар, жамиятнинг ўз капитали ва ҳисобланган дивидендлар ҳисобидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилиши мумкин.

4.5. Қўшимча акциялар фақат эълон қилинган акцияларнинг сони доирасида жамият томонидан жойлаштириш мумкин. Бунда жамият уставига кўрсатилган, эълон қилинган муайян турдаги акцияларнинг сони ушбу турдаги жойлаштирилган қўшимча акцияларнинг сонига камайтирилиши керак.

4.6. Жамиятнинг Устав фондини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш тўғрисидаги ва жамият уставига тегишли ўзгартиришлар киритиш ҳақидаги қарорлар Кузатув кенгаши томонидан қабул қилинади.

Жамиятни Кузатув кенгаши томонидан қабул қилинган қўшимча акцияларни чиқариш тўғрисидаги қарор Жамиятнинг Устав фондини кўпайтириш тўғрисидаги қарордир.

4.7. Жамиятнинг Устав фондини кўпайтириш тўғрисидаги қарорда жойлаштириладиган қўшимча оддий акцияларнинг умумий қиймати, сони, тури, номинал қиймати, уларни жойлаштириш тартиби, муддатлари ҳамда шартлари белгиланади.

4.8. Жамият Устав фондини унинг ўз капитали ҳисобидан кўпайтиришда қўшимча акциялар барча акциядорлар ўртасида ўша турдаги унга тегишли акциялар сонига мутаносиб равишда тақсимланади.

4.9. Жамиятнинг Устав фонди кўпайтирилиши натижасида кўпайтириш суммасининг битта акциянинг номинал қийматига мувофиқлиги таъминланмайдиган бўлса, жамиятнинг устав фондини кўпайтиришга йўл қўйилмайди.

4.10. Жамиятнинг Устав фондини камайтириш тўғрисидаги ва Жамият Уставига тегишли ўзгартишлар киритиш ҳақидаги қарорлар акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

Жамиятнинг Устав фондини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилинаётганда акциядорларнинг Умумий йиғилиши Устав фондини камайтириш сабабларини кўрсатади ва уни камайтириш тартибини белгилайди.

V. Акциялар ва бошқа қимматли қоғозлар

Жамият қонунчилик ва мазкур Уставига мувофиқ акциялар, корпоратив облигацияларни ва бошқа қимматли қоғозларни чиқаришга ҳамда жойлаштиришга ҳақли.

5.1. Акциялар

5.1.1. Жамият чиқарилган ва жойлаштирилган акциялари қуйидагилардан иборат: Жамиятнинг акциялар номинал қиймати **3 350** (уч минг уч юз эллик) сўмдан бўлган **19 139 488 000** (ўн тўққиз миллиард бир юз ўттиз тўққиз миллион тўрт юз саксон саккиз минг) сўмлик **5 713 280** (беш миллион етти юз ўн уч минг икки юз саксон) дона оддий акциялардан ташкил топади.

5.1.2. Жамият қўшимча **17 139 840** (ўн етти миллион бир юз ўттиз тўққиз минг саккиз юз қирқ) дона номинал қиймати **3 350** (уч минг уч юз эллик) сўм бўлган (эълон қилинган) акцияларни жойлаштиришга ҳақлидир.

5.1.3. Қўшимча акциялар эълон қилинган акцияларнинг сони доирасидагина Жамият томонидан жойлаштирилиши мумкин. Акцияларни қўшимча чиқариш фақат Жамиятнинг илгари жойлаштирилган барча акциялари тўлиқ тўлангандан кейингина амалга оширилиши мумкин.

Жамиятнинг Устав фондини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш тўғрисидаги қарорида (қўшимча акциялар чиқарилиши тўғрисида қарори) жойлаштириладиган қўшимча акцияларнинг сони, уларни жойлаштириш муддатлари ва шартлари белгиланади.

5.1.4. Жамиятнинг эълон қилинган акциялари ҳақида қонунчиликда назарда тутилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қарор акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

5.1.5. Жамиятнинг оддий акцияларни имтиёзли акцияларга, корпоратив облигацияларга ва бошқа қимматли қоғозларга айирбошлашга йўл қўйилмайди.

5.1.6. Акциялар мулк ҳуқуқи ёки бошқа ашёвий ҳуқуқ асосида қайси юридик ёки жисмоний шахсга тегишли бўлса, ўша юридик ёхуд жисмоний шахс акциянинг эгаси – акциядор деб эътироф этилади.

5.1.7. Акция бўлинмасдир. Агар акция умумий мулк ҳуқуқи асосида бир нечта шахсга тегишли бўлса, бу шахсларнинг барчаси бир акциядор деб эътироф этилади ва акция билан тасдиқланган ҳуқуқлардан ўзларининг умумий вакили орқали фойдаланади.

5.1.8. Бир турдаги акция унга эгалик қилувчи ҳар бир акциядорга шу турдаги акцияларнинг бошқа эгалари билан бир хил бўлган ҳажмдаги ҳуқуқларни беради.

5.1.9. Жамиятнинг оддий акциялар овоз берувчи акциялар бўлиб, улар ўз эгасига дивидендлар олиш, Жамиятни бошқаришда иштирок этиш ҳуқуқини беради.

5.2. Акцияларни жойлаштириш

5.2.1. Жамият томонидан акциялар жойлаштириш қимматли қоғозлар чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилганидан кейин қимматли қоғозлар чиқарилишининг шартларига мувофиқ амалга оширилади.

5.2.2. Жамият ўзи чиқараётган акцияларга уларни оммавий жойлаштириш йўли билан қонун ҳужжатлари талабларини ҳисобга олган ҳолда очиқ обуна ўтказишга ҳақли.

Жамият ўзи чиқараётган акцияларга уларни хусусий жойлаштириш йўли билан ёпиқ обуна ўтказишга ҳақли, ёпиқ обуна ўтказиш имконияти қонун ҳужжатларида ва мазкур Уставада чеклаб қўйилган ҳоллар бундан мустасно.

5.2.3. Акциялар очик обуна йўли билан жойлаштирилганда Жамият қонунчилиқда белгиланган тартибда акцияларни жойлаштириш бошланишига камида **икки ҳафта** қолганида, қуйидаги ахборотни ошкор этади:

акциялар эмиссия рисоласииинг матни билан танишиб чиқиш жойи ва тартиби тўғрисидаги маълумотларни;

жамиятнинг тўлиқ ва қискартирилган номи, унинг жойлашган ери (почта манзили), банк реквизитлари, юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органлар, давлат статистикаси ва солиқ хизмати органлари томонидан берилган рўйхатдан ўтказиш ва идентификация рақамлари;

фаолиятнинг асосий йўналишлари ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот (хизмат) турлари;

мустақил рейтинг баҳоси, агар унинг шундай баҳоси бўлса, тегишли изоҳлари билан;

акцияларни чиқариш тўғрисидаги қарорга мувофиқ акцияларни чиқариш ва жойлаштириш шартлари.

Ушбу ахборотни:

агар Жамиятнинг қимматли қоғозлари фонд биржасининг листингига киритилган бўлса, мажбурий равишда ошкор қилиш фақат фонд биржасининг расмий веб-сайтида амалга оширилади;

5.2.4. Акцияларнинг очик обунаси фақат ташкил этилган қимматли қоғозлар савдоларида ўтказилади.

5.2.5. Акциялар ташкил этилган қимматли қоғозлар савдоларида оммавий жойлаштирилган тақдирда уларнинг чиқарилиши, жойлаштириш ҳажмидан қатъи назар, амалга ошган деб эътироф этилади.

5.2.6. Акцияларни жойлаштириш, шу жумладан акциядорлар ўртасида жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилишда акцияларни жойлаштириш (ташкил этилган қимматли қоғозлар савдоларига чиқариш) нархи Жамият Кузатув кенгаши томонидан қимматли қоғозлар савдоси ташкилотчиларининг савдо майдончаларида вужудга келаётган нархлар конъюнктурасидан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

5.2.7. Жамиятнинг қўшимча акциялари жойлаштириш чоғида уларга ҳақ тўлаш уларни чиқариш тўғрисидаги қарорда белгиланганидан кам бўлмаган нарх бўйича амалга оширилади.

5.2.8. Жамиятнинг Устав фонди кўпайтирилаётганда Жамиятнинг қўшимча акцияларига унинг ўз капитали ҳисобидан, шунингдек ҳақини қўшимча акциялар билан тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинган дивидендлар ҳисобидан ҳақ тўланган тақдирда, бундай акцияларни жойлаштириш Жамият акцияларининг номинал қиймати бўйича амалга оширилади.

5.2.9. Жамиятнинг акцияларини жойлаштириш чоғида уларга ҳақ тўлаш пул ва бошқа тўлов воситалари, мол-мулк, шунингдек пулда ифодаланадиган баҳога эга бўлган ҳуқуқлар (шу жумладан мулкӣ ҳуқуқлар) орқали амалга оширилади. Жамиятни қўшимча акциялар ҳақ тўлаш уларни чиқариш тўғрисидаги қарорда белгилаб қўйилади.

5.2.10. Жамият акцияларини тўлаш ҳисобига киритилаётган мол-мулкнинг пул баҳосини белгилашнинг ташкил этилиши Кузатув кенгаши томонидан амалга оширилади. Агар Жамиятнинг пулдан ўзга воситалар билан ҳақи тўланаётган акциялари ва бошқа қимматли қоғозларининг номинал қиймати қонун ҳужжатларида белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг **икки юз** бараваридан кўпни ташкил этса, Жамиятнинг акциялари ва бошқа қимматли қоғозларининг ҳақи сифатида киритилаётган мол-мулкнинг пулда ифодаланган баҳоси баҳоловчи ташкилот томонидан чиқарилиши зарур.

5.2.11. Жамиятнинг қўшимча акцияларига ушбу акцияларни чиқариш тўғрисидаги қарорда кўрсатилган жойлаштириш муддати ичида ҳақ тўланиши лозим.

5.2.12. Жамият томонидан Жамиятнинг қўшимча акцияларини жойлаштириш муддати уларнинг чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан **бир йилдан** ошмаслиги керак.

Жамиятнинг жойлаштирилмаган акциялари ушбу бандининг кўрсатилган муддат ўтганидан кейин қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бекор қилиниши керак.

5.2.13. Жамият рўйхатдан ўтказилган акцияларни чиқариш тўғрисидаги қарорда кўрсатилган акцияларни жойлаштириш муддати ўтган кундан кейин **қонуничиликда белгиланган муддатда**, агар барча акциялар ушбу муддат ўтишидан олдин жойлаштирилган бўлса – ушбу чиқаришдаги сўнгги акцияларни жойлаштириш кунидан кейин **қонунчиликда белгиланган муддатда** рўйхатдан ўтказувчи органга акцияларни чиқариш натижалари тўғрисидаги билдиришномани тақдим этади.

5.3. Акцияларни ва акцияларга айирбошладиган, эмиссиявий қимматли қоғозларни жойлаштиришда имтиёзли олиш ҳукуқи

5.3.1. Акцияларни ва акцияларга айирбошладиган, ҳақи пул маблағлари билан тўланадиган эмиссиявий қимматли қоғозларни жойлаштиришда овоз берувчи акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар уларни имтиёзли олиш ҳукуқига эга. Акциядор акцияларни ва акцияларга айирбошладиган эмиссиявий қимматли қоғозларни ўзига тегишли шу турдаги акциялар миқдорига мутаносиб миқдорда имтиёзли олиш ҳукуқига (бундан буён матнда имтиёзли ҳуқуқ деб юритилади) эга.

5.3.2. Имтиёзли ҳуқуққа эга бўлган шахсларнинг рўйхати қимматли қоғозларни чиқариш тўғрисидаги қарор қабул қилинган санадаги Жамият акциядорлари реестрининг маълумотлари асосида тузилади.

5.3.3. Имтиёзли ҳуқуқ амалга оширилган тақдирда, акциядорлар акцияларнинг ва акцияларга айирбошладиган эмиссиявий қимматли қоғозларнинг фақат бутун миқдорини олиши мумкин.

5.3.4. Жамият акцияларнинг ёки акцияларга айирбошладиган эмиссиявий қимматли қоғозларнинг чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилган санадан эътиборан **ўн кун** ичида оммавий ахборот воситаларида эълон қилиш орқали ўзининг имтиёзли ҳуқуққа эга бўлган акциядорларига акцияларни ёки акцияларга айирбошладиган эмиссиявий қимматли қоғозларни мазкур акциядорларда мавжуд бўлган акциялар сонига мутаносиб равишда тенг шартларда, қимматли қоғозларни чиқариш тўғрисида қарор қабул қилган Жамиятни Кузатув кенгаши томонидан белгиланган жойлаштириш нархи бўйича олишни таклиф этиши шарт.

Билдириш матнида жойлаштирилаётган акцияларнинг ва акцияларга айирбошладиган эмиссиявий қимматли қоғозларнинг сони, уларни жойлаштириш нархи, ҳар бир акциядор олишга ҳақли бўлган акцияларнинг ва акцияларга айирбошладиган эмиссиявий қимматли қоғозларнинг сонини аниқлаш тартиби, акциядорларнинг бу ҳуқуқи амал қиладиган муддат ва уни амалга ошириш тартиби тўғрисидаги маълумотлар бўлиши лозим.

5.3.5. Имтиёзли ҳуқуқнинг амал қилиш муддатини билдириш эълон қилинган пайтдан эътиборан **ўн кундан** кам ва **ўттиз кундан** кўп бўлиши мумкин эмас.

5.3.6. Имтиёзли ҳуқуққа эга бўлган акциядор акцияларни ва акцияларга айирбошладиган эмиссиявий қимматли қоғозларни олиши тўғрисида ўзининг исми-шарифи (номи) ва яшаш жойи (жойлашган ери), ўзи оладиган эмиссиявий қимматли қоғозларнинг сони кўрсатилган ёзма шаклдаги аризани ва ҳақ тўлаганлик тўғрисидаги ҳужжатни Жамиятга юбориш орқали ўз имтиёзли ҳуқуқини тўлиқ ёки қисман амалга оширишга ҳақли. Бундай ариза мазкур имтиёзли ҳуқуқнинг амал қилиш муддати ичида жамиятга тақдим этилиши керак.

5.3.7. Имтиёзли ҳуқуқнинг амал қилиш муддати, агар бу муддат ўтгунига қадар Жамиятнинг барча акциядорларидан имтиёзли ҳуқуқдан фойдаланиш тўғрисида ёки ундан фойдаланишдан воз кечиш ҳақида ёзма равишда аризалар олинган бўлса, тугайди.

5.3.8. Жамият имтиёзли ҳуқуқнинг амал қилиш муддати тугагунига қадар акцияларни ва акцияларга айирбошланадиган эмиссиявий қимматли қоғозларни уларни олиш бўйича имтиёзли ҳуқуққа эга бўлмаган шахсларга жойлаштиришга ҳақли эмас.

5.3.9. Имтиёзли ҳуқуқнинг амал қилиш муддати тугаганидан кейин қолган акциялар ва акцияларга айирбошланадиган эмиссиявий қимматли қоғозлар уларни чиқариш тўғрисидаги қарорда белгиланган тартибда Жамият томонидан реализация қилинади.

5.3.10. Имтиёзли ҳуқуқдап бошқа шахс фойдасига воз кечишга йўл қўйилмайди.

5.4. Жойлаштирилган акцияларни Жамият томонидан олиш

5.4.1. Жамият ўзи жойлаштирган акцияларни акциядорлар Умумий йиғилишининг жойлаштирилган акцияларнинг бир қисмини олиш ва ушбу акцияларнинг умумий сонини камайтириш йўли билан Жамият Устав фондини камайтириш тўғрисидаги қарорига кўра, шунингдек уларни кейинчалик белгиланган тартибда қайта сотиш мақсадида Жамият Кузатув кенгашининг қарорига кўра олишга ҳақли.

5.4.2. Агар муомалада қолган акцияларнинг номинал қиймати Жамият Устав фондининг қонунчиликда назарда тутилган энг кам миқдоридан камайиб кетадиган бўлса, Жамият жойлаштирилган акцияларининг умумий сонини камайтириш мақсадида уларнинг бир қисмини олиш йўли билан Жамиятнинг Устав фондини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли эмас.

5.4.3. Акциядорлар Умумий йиғилишининг акцияларнинг умумий сонини камайтириш мақсадида уларни олиш йўли билан Жамиятнинг Устав фондини камайтириш тўғрисида қабул қилинган қарори асосида Жамият томонидан олинган акциялар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бекор қилинади.

5.4.4. Акцияларни олиш тўғрисидаги қарорда олиннадиган акцияларнинг турлари, Жамият оладиган ҳар бир турдаги акцияларнинг сони, акцияларни олиш нархи, акциялар ҳақини тўлаш шакли ва муддати, шунингдек акциялар қанча муддатда олиниши белгилаб қўйилиши керак.

5.4.5. Акцияларни олиш вақтида уларга ҳақ тўлаш пул маблағлари билан амалга оширилади. Акцияларни олиш муддати акцияларни олиш тўғрисидаги қарор билан белгиланади, бу муддат **ўн кундан** кам бўлмаслиги керак. Жамият томонидан оддий акцияларни олиш нархи уларнинг бозор қийматига мувофиқ белгиланади, бу қиймат жамиятнинг акцияларни қайтариб сотиб олишни талаб қилиш ҳуқуқи юзага келишига сабаб бўладиган ҳаракати натижасида қийматнинг ўзгариши ҳисобга олинмаган ҳолда аниқланади.

5.4.6. Қайси муайян турдаги акцияларни олиш тўғрисида қарор қабул қилинган бўлса, ўша акцияларнинг эгаси бўлган ҳар бир акциядор мазкур акцияларни сотишга ҳақли, Жамият эса уларни олиши шарт. Агар Жамият томонидан олиниши тўғрисида акциядорларнинг аризалари тушган акцияларнинг умумий сони Қонунинг **37 модда** билап белгиланган чекловлар ҳисобга олинган ҳолда Жамият олиши мумкин бўлган акцияларнинг сонидан ортиқ бўлса, акциядорлардан аризада кўрсатилган талабларга мутаносиб равишда акциялар олинади.

5.4.7. Акциялар олиннадиган муддат бошланишига кечи билан **ўн кун** қолганда Жамият муайян турдаги акцияларнинг эгалари бўлган акциядорларни Жамият томонидан акциялар олиниши тўғрисида оммавий ахборот воситаларида эълон қилиш ва ўз расмий веб-сайтида жойлаштириш орқали хабардор этиши шарт. Билдиришда мазкур Уставнинг **5.5.4. бандида** кўрсатиб ўтилган маълумотлар бўлиши лозим.

5.4.8. Жамият тасарруфига ўтган акциялар овоз бериш ҳуқуқини бермайди, овозларни санаб чиқишда ҳисобга олинмайди, улар бўйича дивидендлар ҳисоблаб чиқарилмайди.

5.4.9. Кейинчалик қайта сотиш мақсадида Жамият тасарруфига ўтган акциялар улар Жамият тасарруфига ўтган пайдан эътиборан **бир йилдан** кечиктирмай реализация қилиниши керак, акс ҳолда акциядорларнинг Умумий йиғилиши Жамиятнинг Устав фондини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилиши лозим. Кўрсатилган муддатда реализация қилинмаган акциялар бекор қилиниши керак.

5.4.10. Жамият томонидан ўз акцияларининг олиниши, агар қонун ҳужжатларида бошқача қоида белгиланмаган бўлса, мустақил равишда ёки қимматли қоғозлар бозорининг профессионал иштирокчилари орқали амалга оширилади.

5.4.11. Жамият ўзи чиқарган акциялар бўйича уларни қайтариб сотиб олиш шarti билан битимлар тузишга, шунингдек ўзи чиқарган акцияларни ишончли бошқарувга беришга ҳақли эмас.

VI. Акциядорларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

6.1. Жамият акциядорларининг ҳуқуқлари қуйидагилардан иборат:

Жамият акциядорларининг реестрига киритилиш;

Депозит ҳисобварағидан ўзига тааллуқли кўчирма олиш;

Жамият фойдасининг бир қисмини дивидендлар тарзида олиш;

Жамият тугатилган тақдирда ўзларига тегишли улۇшга мувофиқ мол-мулкнинг бир қисмини олиш;

Акциядорларнинг умумий йиғилишларида овоз бериш орқали жамиятни бошқаришда иштирок этиш;

Жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти натижалари тўғрисида тўлиқ ва ишончли ахборотни белгиланган тартибда олиш;

Олган дивидендини эркин тасарруф этиш;

Қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органида, шунингдек судда ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш;

Ўзига етказилган зарарнинг ўрни қопланишини белгиланган тартибда талаб қилиш;

Ўз манфаатларини ифодалаш ва ҳимоя қилиш мақсадида уюшмаларга ва бошқа нодавлат нотижорат ташкилотларига бирлашиш;

Қимматли қоғозларни олишда зарар кўриш, шу жумладан бой берилган фойда эҳтимоли билан боғлиқ таваккалчиликларни суғурта қилиш ҳуқуқига эга.

Акциядорлар қонун ҳужжатларига, Корпоратив бошқарув кодексига ва мазкур Уставига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

6.2. Акциядор томонидан ҳуқуқларнинг амалга оширилиши бошқа акциядорларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан кўриқланадиган манфаатларини бузмаслиги лозим.

6.3. Акцияларни бошқа шахсга беришга доир чеклов белгиланиши акциядорни – мазкур акциялар эгасини Қонунда белгиланган тартибда Жамиятни бошқаришда иштирок этиш ва улар бўйича дивидендлар олиш ҳуқуқидан маҳрум қилмайди.

6.4. Оддий акцияларнинг эгалари бўлган акциядорлар Қонунга ва Жамият Уставига мувофиқ акциядорларнинг Умумий йиғилишида мазкур йиғилиш ваколатига кирадиган барча масалалар бўйича овоз бериш ҳуқуқи билан иштирок этиши мумкин, шунингдек дивидендлар олиш, Жамият тугатилган тақдирда эса, ўзларига тегишли улۇшга мувофиқ Жамият мол-мулкнинг бир қисмини олиш ҳуқуқига эга.

6.5. Жамият акциядорларининг мажбуриятлари:

Жамиятга зарар етказилиши мумкин бўлган хатти-ҳаракатларга йўл қўймаслик;

имкон қадар Жамият бошқа органлари томонидан қарорлар қабул қилинишини чеклайдиган ёхуд тўсқинлик қиладиган ҳаракатлар (ҳаракатсизлик)га йўл қўймаслик,

акциядорнинг қонунчилик билан назарда тутилган ҳуқуқларини амалга ошириш бундан мустасно;

қонунчилик, мазкур Устав ва акцияларни жойлаштириш тўғрисидаги қарорлар билан назарда тутилган муддат, тартиб ва усулларда акцияларни тўлаш;

Устав талаблари ҳамда Жамият бошқарув органлари қарорларини бажариш;

акциядор ўз акцияларига бўлган ҳуқуқларини ҳисобга олиш бўйича хизматлар кўрсатувчи денозитарийни қонунчиликда белгиланган тартибда ўзига оид маълумотлардаги ўзгаришлар ҳақида ўз вақтида хабардор қилиш. Акциядор ўзига оид маълумотлар ўзгарганлиги ҳақидаги ахборотни тақдим этмаган ҳолларда, бунинг оқибатида акциядорга етказилган зарар учун Марказий депозитарий ва акциядорнинг ўз акцияларига бўлган ҳуқуқларини ҳисобга олиш бўйича хизматлар кўрсатувчи денозитарий жавобгар бўлмайди;

Жамият ёки унинг фаолияти тўғрисидаги хизмат, тижорат сирини ёки қонун билан қўриқланадиган бошқа сирни ташкил этувчи ахборотни сақлаш;

Миноритар акциядорлар қўмитаси жамиятнинг хўжалик фаолиятига аралаштишга, ҳужжатларни асоссиз равишда талаб қилиш ва махфий ахборотлар, тижорат сирларини қўллаш йўли билан жамият Бошқаруви фаолиятига тўсқинлик қилишига ҳақли эмас;

қонунчилик, мазкур Устав ҳамда Жамиятнинг ички ҳужжатлари билан назарда тутилган бошқа мажбуриятларни амалга ошириш.

6.6. Акциядорлар қонунчиликда ва мазкур Уставда назарда тутилган бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўладилар.

VII. Даромади (фойда)ни тақсимлаш, дивидендларни тўлаш ва зарарини қонлаш

7.1. Солиқлар ва мажбурий тўловлар амалга оширилганидан сўнг Жамият тасарруфида қолган даромад (фойда)ни тақсимлаш Жамият Кузатув кенгашининг тавсиясига кўра акциядорлар Умумий йиғилишининг қарорига мувофиқ амалга оширилади.

7.2. Дивиденд Жамият соф фойдасининг акциядорлар ўртасида тақсимланадиган қисмидир.

7.3. Жамият акцияларнинг ҳар бир тури бўйича эълон қилинган дивидендларни тўлаши шарт.

7.4. Дивиденд акциядорларнинг Умумий йиғилиши қарорига кўра пул маблағлари ёки бошқа қонуний тўлов воситалари ёхуд Жамиятнинг қимматли қоғозлари билан тўланиши мумкин.

7.5. Дивиденд акциядорлар ўртасида уларга тегишли акцияларнинг сони ва турига мутаносиб равишда тақсимланади.

7.6. Жамият **молиявий йил** натижаларига кўра жойлаштирилган акциялар бўйича дивидендлар тўлаш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли.

7.7. Акцияларнинг ҳар бир тури бўйича дивидендлар тўлаш (**молиявий йил натижаларига кўра**), дивиденднинг миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби тўғрисидаги қарор Жамият Кузатув кенгашининг тавсияси, молиявий ҳисоботнинг ишончлилиги ҳақида аудиторлик хулосаси мавжуд бўлган тақдирда, молиявий ҳисобот маълумотлари асосида акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади. Дивидендларнинг миқдори Жамият Кузатув кенгаши томонидан тавсия этилган миқдордан кўп бўлиши мумкин эмас. Дивидендлар тўлаш тўғрисидаги қарорда дивидендлар тўлаш бошланадиган ва тугалланадиган саналар кўрсатилган бўлиши лозим.

7.8. Дивидендлар Жамият тасарруфида қоладиган соф фойдасидан ва (ёки) ўтган йилларнинг тақсимланмаган фойдасидан тўланади.

7.9. Дивидендларни тўлаш муддати ва тартиби акциядорларнинг Умумий йиғилиши қарорида белгиланади. Дивидендларни тўлаш муддати шундай қарор қабул қилинган кундан эътиборан **олтмиш** кундан кеч бўлмаслиги лозим. Ҳисобланган дивидендларни тўлаш акциядорларнинг дивидендларни олишга бўлган тенг ҳуқуқларига риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

Жамият тузилган шартномага мувофиқ Марказий депозитарий ва (ёки) инвестиция воситачилари орқали дивидендлар тўловини амалга ошириш ҳуқуқига эга.

7.10. Эгаси ёки эгасининг қонуний ҳуқуқий вориси ёхуд меросхўри томонидан **уч йил** ичида талаб қилиб олинмаган дивиденд акциядорларнинг Умумий йиғилиши қарорига кўра Жамият ихтиёрида қолади.

7.11. Жамият Ўзбекистон Республикаси норезидент акциядорининг ёзма талабига кўра унга ҳисобланган дивидендларни эркин айирбошладиган валютага айирбошлаб, маблағларни норезидент акциядор тақдим этган банк ҳисобварағига ўтказиб бериши шарт.

Жамият акциядорларининг реестридан олинган, Жамият томонидан тасдиқланган кўчирма ҳамда Жамият бухгалтериясининг ҳисобланган дивидендлар суммаси ва улар ҳисобланган сана тўғрисидаги маълумотномаси айирбошлаш учун асос бўлиб хизмат қилади.

7.12. Акциядорларга дивидендларни тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинган акциядорларнинг Умумий йиғилишини ўтказиш учун шакллантирилган Жамият акциядорларининг реестрида қайд этилган шахслар акциялар бўйича дивиденд олиш ҳуқуқига эга.

7.13. Дивидендлар акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан белгиланган муддатларда Жамиятнинг айби билан тўланмаган тақдирда тўланмаган (олинмаган) дивидендлар бўйича Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган қайта молиялаштириш ставкаларидан келиб чиққан ҳолда пеня ҳисобланади.

Жамият томонидан ҳисобланган дивидендларни ва пеняларни тўлашни акциядор суд тартибда талаб қилишга ҳақли. Акциядорнинг талаблари суд томонидан қаноатлантирилганда дивидендларни тўлаш Жамият томонидан рад этилган тақдирда, Жамиятга нисбатан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тўловга қобилиятсизликни бартараф этиш ёки банкрот деб эълон қилиш тартиб-таомили қўлланилади.

7.14. Жамият:

агар дивидендлар тўланадиган пайтда жамиятда банкротлик белгилари мавжуд бўлса ёки жамиятда шундай белгилар дивидендларни тўлаш натижасида пайдо бўлса;

агар жамият соф активларининг қиймати унинг Устав фонди ва Захира фонди суммасидан кам бўлса, акциялар бўйича дивидендлар тўлаш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳамда дивидендлар тўлашга ҳақли эмас.

Ушбу бандда кўрсатилган ҳолатлар тугатилгач, Жамият ҳисобланган дивидендларни акциядорларга тўлаши шарт.

7.15. Жамият дивидендларнинг миқдорини улардан ундириладиган солиқларни инобатга олмаган ҳолда эълон қилади. Жамият тўланадиган дивидендлар миқдори тўғрисидаги маълумотларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда оммавий ахборот воситаларида, жамиятнинг расмий веб-сайтида эълон қилади.

7.16. Жамият фаолиятини амалга ошириш жараёнида юзага келган зарарларни тўлаш (қоплаш) Захира фонди ҳисобига амалга оширилади. Зарарларни тўлаш (қоплаш) учун Захира фонди маблағлари етишмаган тақдирда, зарарлар акциядорлар Умумий йиғилишининг қарори асосида Жамиятнинг қонунчилик билан йўл қўйиладиган бошқа маблағлари ҳисобига тўланиши (қопланиши) мумкин.

VIII. Захира ва бошқа фондлар

8.1. Жамият Устав фондининг **15 (ўн беш) фоизи** миқдорида Захира фондини ташкил этилади. Жамиятнинг Захира фонди Жамиятнинг Устав фондида белгиланган миқдорга етгунига қадар ҳар йили соф фойдадан камида **5 (беш) фоиз** миқдорида мажбурий ажратмалар ўтказиш орқали шакллантирилади.

8.2. Бошқа маблағлар мавжуд бўлмаган тақдирда, Жамиятнинг Захира фонди Жамиятнинг зарарлари ўрнини қоплаш, Жамиятнинг корпоратив облигацияларини

муомаладан чиқариш, имтиёзли акциялар бўйича дивидендлар тўлаш ва Жамиятнинг акцияларини қайтариб сотиб олиш учун мўлжалланади.

Жамиятнинг Захира фондидан бошқа мақсадлар учун фойдаланиш мумкин эмас.

8.3. Жамиятнинг Захира фонди тўлалигича ёки қисман сарфланиб бўлган ҳолларида, мажбурий ажратмалардан тикланади.

8.4. Жамият бошқа мақсадли фондларни ташкил этишга ҳақли. Фондларнинг мақсади, миқдори, ташкил қилиш манбалари ва фойдаланиш тартиби акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан белгиланади.

IX. Жамиятни бошқарув органлари. Миноритар акциядорлар қўмитаси. Жамият фаолиятини назорат қилиш.

9.1. Жамиятни бошқариш қонунчилик, акциядорлик жамиятлари фаолиятининг самарадорлигини ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш комиссияси йиғилишининг 2015 йил 31 декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган “Корпоратив бошқарув кодекси”, 2018 йил 20 апрелдаги 15-сон баённомаси билан тасдиқланган “Корпоратив бошқарув қоидалари”, мазкур Устав ҳамда Жамиятнинг ички ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

9.2. Жамиятни бошқариш акциядорларнинг Умумий йиғилиши, Кузатув кенгаши ҳамда Ижроия органи – Бошқарув томонидан амалга оширилади.

Акциядорларнинг Умумий йиғилиши – Жамият бошқарувининг олий органи.

Кузатув кенгаши – Жамият фаолиятининг умумий бошқарувини амалга оширувчи Жамиятнинг бошқарув органи, акциядорлар Умумий йиғилишининг ваколатларига киритилган масалаларни ҳал қилиш бундан мустасно.

Бошқарув – Жамиятнинг жорий фаолиятига раҳбарликни амалга оширувчи коллегиял ижро органи, акциядорлар Умумий йиғилиши ёки Кузатув кенгашининг ваколатларига киритилган масалалар бундан мустасно.

9.3. Миноритар акциядорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида жамиятда уларнинг орасидан **миноритар акциядорларнинг қўмитаси** ташкил этилади.

9.4. Жамиятнинг фаолиятини назорат қилиш жамиятнинг **ички аудит хизмати, аудиторлик ташкилоти** ва **корпоратив маслаҳатчиси** томонидан амалга оширилади.

Жамиятнинг молиявий-ҳўжалик фаолиятини назорат қилиш кузатув кенгашининг **аудит қўмитаси** томонидан амалга оширилади.

Жамиятнинг **ички аудит хизмати** Жамиятнинг Бошқаруви, филиаллари ва ваколатхоналари томонидан қонун ҳужжатларига, Жамият Уставига ва бошқа ҳужжатларга риоя этилишини, бухгалтерия ҳисобида ва молиявий ҳисоботларда маълумотларнинг тўлиқ ҳамда ишончли тарзда акс эттирилиши таъминланишини, ҳўжалик операцияларини амалга оширишнинг белгиланган қоидалари ва тартиб-таомилларига риоя этилишини, активларнинг сақланишини, шунингдек Жамиятни бошқариш юзасидан қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш ҳамда мониторинг олиб бориш орқали Жамиятнинг Бошқаруви, филиаллари ва ваколатхоналари ишини назорат қилади ҳамда баҳолайди.

Жамиятнинг молиявий-ҳўжалик фаолиятини текшириш ва унга хулосаларни бериш Жамият билан тузилган шартнома асосида Жамият ваколатли орган томонидан белгиланган **аудиторлик ташкилоти** амалга оширади.

Корпоратив қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назорат қилиш вазифасини жамият кузатув кенгашига ҳисобдор бўлган **корпоратив маслаҳатчиси** амалга оширади.

9.1. Акциядорларнинг Умумий йиғилиши

9.1.1. Акциядорларнинг Умумий йиғилиши Жамиятнинг юқори бошқарув органидир.

9.1.2. Акциядорлар Умумий йиғилиши ўз ишени конунчилик, мазкур Устав ва акциядорлар Умумий йиғилиши томонидан тасдиқланган “Акциядорлар Умумий йиғилиши тўғрисида”ги Низоми асосида амалга оширади.

9.1.3. Жамият **хар йил** акциядорларнинг Умумий йиғилишини (акциядорларнинг йиллик Умумий йиғилишини) ўтказиши шарт.

9.1.4. Акциядорларнинг йиллик Умумий йиғилиши молия йили тугаганидан кейин **олти ойдан** кечиктирмай хар йили **июнь ойининг иккинчи ярмида** ўтказилади.

Акциядорларнинг йиллик Умумий йиғилишида Жамиятнинг Кузатув кенгашини сайлаш тўғрисидаги масалалар ҳал этилади, Жамиятнинг йиллик ҳисоботларига мувофиқ жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботлари ва Қонунда белгиланган бошқа ҳужжатлар кўриб чиқилади.

Акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказиш чоғида умумий йиғилишда, кун тартибидagi масалаларни муҳокама қилиш ва овозга қўйилган масалалар бўйича қарорлар қабул қилишда иштирок этиш имкониятини берадиган ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланилиши мумкин. Акциядорларнинг умумий йиғилишида ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб иштирок этиш ва масофадан туриб электрон овоз беришнинг умумий тартиби қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан белгиланади.

9.1.5. Акциядорларнинг йиллик Умумий йиғилишидан ташқари ўтказиладиган Умумий йиғилишлари навбатдан ташқари йиғилишлардир.

Акциядорларнинг навбатдан ташқари Умумий йиғилиши Жамият Кузатув кенгашининг қарорига кўра унинг ўз ташаббуси асосида, шунингдек ёзма талаб тақдим этилган санада Жамият овоз берувчи акцияларининг камида **беш** фоизига эгалик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) ёзма талаби асосида ўтказилади.

9.1.6. Акциядорлар Умумий йиғилишининг ваколат доирасига қуйидагилар киради:

- ✓ жамият Уставига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ёки Жамиятнинг янги таҳрирдаги Уставини тасдиқлаш, Жамият Уставига Жамиятнинг Устав фондини кўпайтириш тўғрисидаги ва жамият уставига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақидаги қарорлар бундан мустасно;

- ✓ жамиятни қайта ташкил этиш;

- ✓ жамиятни тугатиш, тугатувчини тайинлаш ҳамда оралик ва якуний тугатиш балансларини тасдиқлаш;

- ✓ жамият Кузатув кенгашининг ва миноритар акциядорлар қўмитасининг сон таркибини белгилаш, уларнинг аъзоларини сайлаш ва аъзоларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш;

- ✓ эълон қилинган акцияларнинг энг кўп миқдори белгилаш;

- ✓ жамиятнинг Устав фондини камайитириш;

- ✓ ўз акцияларини олиш;

- ✓ жамиятнинг ташкилий тузилмасини тасдиқлаш, Бошқарув раисини сайлаш (тайинлаш), бунда Бошқарув раисини сайлаш (тайинлаш) танлов асосида амалга оширилади. Танловда хорижий менежерлар ҳам иштирок этиши мумкин;

- ✓ жамиятнинг фойдаси ва зарарларини тақсимлаш;

- ✓ Жамият Кузатув кенгашининг ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар юзасидан, шу жумладан Жамиятни бошқаришга доир қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан Жамият Кузатув кенгашининг ҳисоботларини хулосаларини эшитиш;

- ✓ акциядорлар Умумий йиғилишининг регламентини тасдиқлаш;

- ✓ акцияларни майдалаш ва йириклаштириш;

✓ жамият акциядорларнинг Умумий йиғилиши тўғрисидаги, Кузатув кенгаши, Бошқарув тўғрисидаги уларнинг фаолият тартибини, ҳуқуқ ва мажбуриятларини, шунингдек Жамиятнинг мазкур органлари томонидан қарорлар қабул қилиш тартиб-таомилини белгиловчи низомларни тасдиқлаш;

✓ жамиятнинг ички назорат тўғрисидаги, дивиденд сиёсати тўғрисидаги, манфаатлар қарама-қаршилиги вақтида ҳаракат қилиш тартиби, компания хизмати тўғрисидаги низомларини ва бошқа ички корпоратив низомларни тасдиқлаш;

✓ жамиятнинг йиллик ҳисоботини ва йиллик бизнес-режасини, шунингдек жамият фаолиятининг асосий йўналишлари ва мақсадидан келиб чиққан ҳолда жамиятнинг ўрта ва узоқ муддатга ривожлантиришнинг аниқ муддатлари белгиланган стратегиясини тасдиқлаш;

✓ ҳар йили мустақил профессионал ташкилотлар-маслаҳатчиларни жалб қилган ҳолда бизнес-жараёнлар ва лойиҳаларни Жамиятнинг ривожланиш мақсадларига мувофиқлиги юзасидан таҳлил ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

✓ хомийлик (хайрия) ёки бегараз ёрдам кўрсатиш (олиш) тартиби ва шартларини белгилаш, уларни амалга ошириш ваколатини кузатув кенгашига бериш тўғрисида қарор қабул қилиш;

✓ Бошқарувнинг аффилиланган шахслар билан ва йирик битимларни мустақил амалга ошириши учун жамиятнинг жорий хўжалик фаолияти билан боғлиқ битимларни белгилаш;

✓ мажбурий аудиторлик текширувини ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини белгилаш, ушбу ташкилотнинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳақ миқдори ва у билан шартнома тузиш (шартномани бекор қилиш) тўғрисида қарор қабул қилиш;

✓ электрон почта орқали (электрон рақамли имзо билан тасдиқланган ҳолда), шунингдек ўз ваколатини вакилга бериш йўли билан овоз бериш ёки умумий йиғилишни видеоконференц-алоқа тарзида ўтказиш тартибини белгилаш (тасдиқлаш);

✓ санок комиссиясига амалий кўмак кўрсатиш ёки унинг функциясини бажариш учун мустақил экспертларни жалб этиш (масалан, инвестиция маслаҳатчиси ёки қимматли қоғозлар бозорининг бошқа профессионал иштирокчиси) тартибини белгилаш (тасдиқлаш);

✓ жамият маблағлари ҳисобидан миноритар акциядорлик қўмитасини сақлаш харажатларини қоплаш (миноритар акциядорлик қўмитаси тузилган тақдирда) тартибини белгилаш (тасдиқлаш);

✓ акциядорларнинг умумий йиғилишида ҳисобот берувчи жамият Бошқарув ва назорат органлари маърузалари (ҳисоботлари) шакли ва мазмунига бўлган талабларни, акциядорлар умумий йиғилиши давомийлигини белгилаш;

✓ жамият Кузатув кенгаши ва Бошқарувига тўланадиган ҳақ ва компенсацияларни, шунингдек уларнинг энг юқори миқдорини белгилаш. Бунда Кузатув кенгаши аъзоларига тўланадиган ҳақ миқдори Вазирлар Маҳкамасининг Қарори билан белгиланган миқдорда амалга оширилади.

✓ Қонунда назарда тутилган ҳолларда Жамият томонидан битимлар тузиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

✓ қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этиш.

Акциядорлар Умумий йиғилишининг ваколат доирасига киритилган масалалар Жамиятнинг Бошқарув органи ҳал қилиши учун берилиши мумкин эмас.

Акциядорлар Умумий йиғилишининг мутлоқ ваколати доирасига киритилган масалалар Жамиятнинг Кузатув кенгаши ҳал қилиши учун берилиши мумкин эмас.

9.1.7. Қуйидаги масалалар бундан мустасно:

жамият Устав фондини кўпайтириш, шунингдек жамият Уставига жамият устав фондини кўпайтириш ҳамда жамиятнинг эълон қилинган акциялар сонини камайтириш билан боғлиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;

Қонуннинг 34-моддасига мувофиқ акцияларни жойлаштириш нархини белгилаш; жамиятни қайта ташкил этиш;

жамиятни тугатиш, тугатувчини тайинлаш ҳамда оралик ва якуний тугатиш балансларини тасдиқлаш;

жамиятнинг Бошқарувини тузиш, унинг аъзоларини сайлаш(тайинлаш), рахбарнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш;

жамиятнинг Бошқарувига тўлападиган ҳақ ва компенсациялар миқдорини белгилаш;

9.1.8. Акциядорларнинг Умумий йиғилишида овозга қўйилган масалалар бўйича Жамиятнинг оддий акциялари эгалари бўлган акциядорлар овоз бериш ҳуқуқига эга.

9.1.9. Овозга қўйилган масала бўйича акциядорлар Умумий йиғилишининг қарори, агар Қонунда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, Жамиятнинг овоз берувчи акциялари эгалари бўлган, йиғилишда иштирок этаётган акциядорларнинг кўнчилик (**оддий кўпчилик**) овози билан қабул қилинади.

Қонунда назарда тутилган ҳолларда, жумладан Қонуннинг 88-моддасининг бешинчи қисмида кўрсатилган масалалар бўйича қарор акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этаётган овоз берувчи акцияларнинг эгалари бўлган акциядорларнинг **тўртдан уч қисмдан** иборат кўнчилик (**малакали кўпчилик**) овози билан қабул қилинади.

Солиққа оид ёки давлат олдидаги бошқа қарздорлик ҳисобига жамият устав фондидаги (устав каниталидаги) давлат улусини шакллантириш ёки ошириш тўғрисидаги қарор жамият акциядорлари умумий йиғилиши томонидан жамиятнинг жойлаштирилган овоз берувчи акцияларининг камида учдан икки қисми эгалари бўлган акциядорларнинг (давлатдан ташқари) розилиги мавжуд бўлган тақдирда, акциядорларнинг оддий кўпчилик овози билан қабул қилинади.

9.1.10. Акциядорларнинг Умумий йиғилиши кун тартибига киритилмаган масалалар бўйича қарор қабул қилишга, шунингдек кун тартибига ўзгартишлар киритишга ҳақли эмас.

9.1.11. Акциядорлар Умумий йиғилишини кун тартибига масалалар киритишга таклиф қўриб чиқиш, уни қақариш, шунингдек акциядорларнинг Умумий йиғилишини олиб бориш тартиби бўйича акциядорлар Умумий йиғилиши томонидан қарор қабул қилиш тартиблари Қонунга мувофиқ Умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланган “Акциядорлар Умумий йиғилиши тўғрисида”ги Низомда белгиланади.

Жамият акциядорлари Умумий йиғилиши кун тартибига доир таклифлар жамиятнинг камида бир фоиз овоз берувчи акцияларига эгаллик қилувчи акциядорлар томонидан, Жамият молиявий йили тамом бўлгандан кейин тўқсон кундан кечикмай юборилади. Кўрсатиб ўтилган акциядорлар, шунингдек акциядорлар йиллик Умумий йиғилиш кун тартибига масалалар киритишга ҳамда Жамиятнинг Кузатув кенгашига номзодлар кўрсатишга ҳақлидир, уларнинг сони ушбу органлар соп таркибидан ортиқ бўлиши мумкин эмас, бундан кузатув кенгашининг мустақил аъзолигига номзодлар кўрсатиш мустасно.

Жамиятнинг бир фоиздан кам бўлмаган акциядорлар (акциядор) га Кузатув кенгаши аъзолигига ўзлари кўрсатган номзодларини кўрсатиш юзасидан таклиф киритиш акциядорларнинг йиллик Умумий йиғилиши ўтказилиши тўғрисидаги хабар эълон қилинган санадан эътиборан **уч иш кундан** кечиктирмай ўзгартишлар киритишга ҳақли.

9.1.12. Акциядорларнинг Умумий йиғилишини ўтказиш санаси ва тартиби, йиғилиш ўтказилиши ҳақида акциядорларга хабар бериш тартиби, акциядорларнинг Умумий йиғилишини ўтказишга тайёргарлик вақтида акциядорларга бериладиган материалларнинг (ахборотнинг) рўйхати Жамиятнинг Кузатув кенгаши томонидан белгиланади.

9.1.13. Акциядорларнинг Умумий йиғилиши ўтказиладиган сана уни ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан эътиборан **йппрма беш кундан** кам ва **ўттиз кундан** кўп этиб белгиланиши мумкин эмас.

9.1.14. Акциядорларнинг Умумий йиғилишини ўтказиш тўғрисидаги хабар акциядорларнинг Умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан **йигирма бир купдан** кечиктирмай, лекин узоғи билан **ўттиз куп олди** Корпоратив ахборотнинг ягона порталида, жамиятнинг расмий веб-сайтида ва оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади, шунингдек акциядорларга электрон почта орқали юборилади.

9.1.15. Акциядорларнинг Умумий йиғилишини ўтказишга тайёргарлик қўриладиганда акциядорларга тақдим этилиши лозим бўлган ахборотга (материалларга) Жамиятнинг йиллик ҳисоботи, Жамиятнинг йиллик молия-хўжалик фаолиятини текшириш натижалари юзасидан Жамият Аудит қўмитаси ва аудиторлик ташкилотининг ҳулосаси, жамият кузатув кенгашининг директор (бошқарув раиси), ишончли бошқарувчи билан тузилган шартноманинг амал қилш муддатида узайтириш, шартномани қайта тузиш ёки бекор қилиш мумкинлиги тўғрисидаги ҳулосаси, шунингдек жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзоллигига номзодлар тўғрисидаги маълумотлар, Жамиятнинг Уставига киритиладиган ўзгартиш ва қўшимчалар лойиҳаси ёки Жамиятнинг янги таҳрирдаги Устави лойиҳаси киради. Шу жумладан, кузатув кенгашининг умумий йиғилиши кун тартибидаги масала бўйича позицияси юзасидан зарур маълумотлар тақдим этилади.

Акциядорларнинг умумий йиғилишида ижроия органининг мукофот ва компенсациялари миқдори ошқор этилади ҳамда тақсимлашга таклиф этиладиган соф фойда, дивидендлар миқдорининг асосланиши, уларнинг жамиятнинг дивиденд сиёсатига мувофиқлигининг баҳоланиши, шунингдек, зарурат туғилганда соф фойданинг муайян қисмини жамиятни ривожлантириш эҳтиёжларига йўналтиришнинг тушунтирилиши ва иқтисодий асосланишини эълон қилади.

Акциядорларнинг Умумий йиғилишини ўтказишга тайёргарлик қўриладиганда акциядорларга тақдим этилиши мажбурий бўлган қўшимча ахборотнинг (материалларнинг) рўйхати қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан белгиланиши мумкин.

Акциядорларга берилиши лозим бўлган ахборотдан (материаллардан) акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этадиган, шу жумладан ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб иштирок этадиган шахслар акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказилгунига қадар ва уни ўтказиш вақтида фойдалана олиш имкониятига эга бўлиши керак.

9.1.16. Бошқарув органилари барча акциядорларга, уларнинг улуши, даромад даражаси, жинси, ирқи, дини, миллати, тили, ижтимоий келиб чиқиши, шахсий ва ижтимоий мавқеидан қатъий назар, бир хил муносабатни таъминлайди.

9.1.17. Бошқарув, кузатув кенгаши аъзолари, шунингдек, аудиторлик ташкилоти вакили умумий йиғилишда ўз ҳисоботлари билан шахсан иштирок этишлари шарт.

9.1.18. Акциядорларнинг умумий йиғилиши раиси акциядорлар умумий йиғилишининг аудио-видео ёзуви ва интернет тармоғидаги трансляциясига рухсат бериш ваколатига эга.

9.1.19. Овозларни санаб чиқиш, акциядорларнинг Умумий йиғилишида иштирок этиши учун акциядорларни рўйхатга олиш, шунингдек овоз бериш бюллетенларини тарқатиш учун Жамият Кузатув кенгаши томонидан **Санок комиссияси** тузилиб, унинг аъзолари сони ва шахсий таркиби акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан тасдиқланади.

Санок комиссияси ўз ишни мазкур Устав ва акциядорларнинг Умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланган “Санок комиссияси тўғрисида”ги низом асосида амалга оширади.

Санок комиссияси акциядорларнинг Умумий йиғилишида қворум бор ёки йўқлигини аниқлайди, Умумий йиғилишда овоз бериш ҳуқуқларининг акциядорлар (уларнинг вакиллари) томонидан амалга оширилиши муносабати билан юзага келадиган масалаларни тушунтиради, овозга қўйиладиган масалалар бўйича овоз бериш тартибини тушунтиради, овоз беришнинг белгиланган тартиби ва акциядорларнинг овоз беришда

иштирок этиш ҳуқуқларини таъминлайди, овозларни санаб чиқади ва овоз бериш яқунларини чиқаради, овоз бериш яқунлари тўғрисида баённома тузади.

Овоз бериш яқунлари тўғрисидаги баённома акциядорлар умумий йиғилишининг, шу жумладан ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб ўтказиладиган умумий йиғилишининг қворуми мавжудлиги ҳақидаги маълумотни ўз ичига олади.

Овоз бериш яқунлари тўғрисидаги баённома тузилганидан ва акциядорлар умумий йиғилишининг баённомаси имзоланганидап кейин акциядорларнинг қоғоздаги ёки электрон жисмдаги овоз бериш бюллетенлари санок комиссияси томонидан муҳрланади ва жамият идоравий архивига сақлаш учун тонширилади.

9.1.20. Акциядорларнинг Умумий йиғилишида иштирок этиш ҳуқуқига акциядорларнинг Умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан **уч иш купп** олдин шакллантирилган Жамият акциядорларининг реестрида қайд этилган акциядорлар эга бўлади.

Жамият акциядорнинг талабига кўра акциядорга у акциядорларнинг Умумий йиғилишини ўтказиш учун шакллантирилган Жамият акциядорларининг реестрига киритилганлиги тўғрисида ахборот тақдим этиши шарт.

9.1.21. Акциядорларнинг Умумий йиғилишида иштирок этиш ҳуқуқи акциядор томонидан шахсан ёки унинг вакили орқали амалга оширилади.

Акциядорнинг вакили акциядорларнинг умумий йиғилишида ёзма шаклда тузилган ишончнома асосида иш юритади. Ишончнома Қонуннинг 67-моддасига мувофиқ тартибда расмийлаштирилган бўлиши лозим.

Акциядор акциядорларнинг Умумий йиғилишидаги ўз вакилини исталган вақтда алмаштиришга ёки йиғилишда шахсан ўзи иштирок этишга ҳақлидир.

9.1.22. Агар акциядорларнинг Умумий йиғилишида иштирок этиш учун рўйхатдан ўтказиш тугалланган пайтда Жамиятнинг жойлаштирилган овоз берувчи акцияларининг жами **эллик фоиздан** кўпроқ овозига эга бўлган акциядорлар (уларнинг вакиллари) рўйхатдан ўтган бўлса, акциядорларнинг Умумий йиғилиши ваколатли (қворумга эга) бўлади.

Агар акциядорларнинг ўтказилмай қолган йиғилиши ўрнига чақирилган такрорий Умумий йиғилишида иштирок этиш учун рўйхатдан ўтказиш тугалланган пайтда Жамиятнинг жойлаштирилган овоз берувчи акцияларининг жами **қирқ фоиздан** кўпроқ овозига эга бўлган акциядорлар (уларнинг вакиллари) рўйхатдан ўтган бўлса, акциядорларнинг такрорий Умумий йиғилиши ваколатли бўлади.

9.1.23. Акциядорларнинг Умумий йиғилишида овоз бериш **«жамиятнинг овоз берувчи битта акцияси – битта овоз»** принципи бўйича амалга оширилади, Жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзоларини сайлаш бўйича кумулятив овоз беришни ўтказиш ҳоллари бундан мустасно.

9.1.24. Акциядорларнинг умумий йиғилишида кун тартибидаги масалалар бўйича овоз бериш овоз бериш бюллетенлари орқали ёки ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб амалга оширилади.

Акциядорларнинг умумий йиғилишида кун тартибидаги масалалар бўйича ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб овоз берилганда овоз бериш бюллетенларидан фойдаланилмайди. Бунда овозга қўйилган масалалар бўйича қабул қилинган қарорнинг қонунийлиги акциядорни акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этиш учун рўйхатга олишда фойдаланиладиган электрон рақамли имзо билан тасдиқланади.

Акциядорларнинг Умумий йиғилишида иштирок этувчи шахсга шундай шахс ҳисобидан ўзи тўлдирилган бюллетень нусхасини олиш имконияти берилади.

9.1.25. Акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан қабул қилинган қарорлар, шунингдек овоз бериш яқунлари акциядорларнинг овоз бериш ўтказилган Умумий йиғилишида ўқиб эшиттирилади, шунингдек акциядорларнинг Умумий йиғилиши

ёпилганидан кейин овоз бериш якунлари тўғрисидаги ҳисоботни эълон қилиш орқали **қонунчиликда белгиланган муддатда** акциядорлар эътиборига етказилади.

9.1.26. Акциядорлар Умумий йиғилишининг баённомаси акциядорларнинг Умумий йиғилиши ёпилганидан кейин **ўн кундан** кечиктирмай **икки** нусхада тузилади. Ҳар иккала нусха ҳам умумий йиғилишда раислик қилувчи ва умумий йиғилиш котиби томонидан имзоланади.

Акциядорлар Умумий йиғилишининг баённомасида:

акциядорларнинг Умумий йиғилиши ўтказилган сана, вақт ва жой;

жамиятнинг овоз берувчи акцияларига эгалик қилувчи акциядорлар эга бўлган овозларнинг умумий сони;

умумий йиғилишда иштирок этган акциядорлар эга бўлган овозларнинг сони;

умумий йиғилишнинг раиси ва котиби, йиғилиш кун тартиби кўрсатилади.

Акциядорлар Умумий йиғилишининг баённомасида маърузаларнинг асосий қоидалари, овозга қўйилган масалалар ҳамда улар юзасидан ўтказилган овоз бериш якунлари, йиғилиш қабул қилган қарорлар кўрсатилиши лозим.

9.2. Кузатув кенгаши

9.2.1. Жамиятнинг **Кузатув кенгаши** Жамият фаолиятига умумий раҳбарликни амалга оширади, акциядорлар Умумий йиғилишининг ваколат доирасига киритилган масалаларни ҳал этиш бундан мустасно.

9.2.2. Жамият Кузатув кенгаши ўз ишيني қонунчилик, Корпоратив бошқарув кодекси ва қоидалари тавсиялари, мазкур Устав ва акциядорларнинг Умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланган “Кузатув кенгаши тўғрисида”ги низом асосида амалга оширади.

9.2.3. Жамият Кузатув кенгаши аъзоларининг сони **етти** кишидан иборат, шундан бир нафари мустақил аъзо.

Жамият Кузатув кенгашининг аъзолари Қонунда ва мазкур Уставда назарда тутилган тартибда акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан **уч йил** муддатга сайланади.

Жамият кузатув кенгаши таркибига камида бир нафар мустақил аъзо киритилиши керак, ушбу аъзо ҳар йили қайта сайланиши мумкин.

Бунда кузатув кенгашининг мустақил аъзолигига номзодлар жамиятнинг кузатув кенгаши томонидан, қоида тариқасида, акциядорлар умумий йиғилиши кўриб чиқиши учун танлов асосида кўрсатилади.

Кузатув кенгашининг мустақил аъзоси жамиятнинг “Кузатув кенгаши тўғрисидаги низом”ида акс эттирилган мезон ва талабларга мувофиқ эътироф этилади.

9.2.4. Жамиятнинг Кузатув кенгаши таркибига сайланган шахслар чекланмаган тарзда қайта сайланиши мумкин.

Жамият Бошқарув органи аъзолари, унинг шўъба ва тобе хўжалик жамиятларида меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган шахслар Кузатув кенгашига сайланиши мумкин эмас.

Айни шу Жамиятда меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган шахслар Жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзоси бўлиши мумкин эмас.

Жамиятнинг Кузатув кенгаши таркибига ва унга сайланадиган шахсларга нисбатан қўйиладиган малака талаблари жамиятнинг “Кузатув кенгаши тўғрисидаги низом”и билан белгиланган ёки акциядорларнинг Умумий йиғилиши томонидан тасдиқланган қарорда белгилаб қўйилиши мумкин.

Кузатув кенгаши аъзолиги учун номзодларга доир малака талаблари, шу жумладан, Корпоратив бошқарув илмий-таълим маркази томонидан берилган корпоратив бошқарув малака сертификати ёки малака аттестати мавжудлиги талаб қилинади (қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллардан ташқари). Жамият кузатув

кенгаши аъзолигига давлат улуши бўйича кузатув кенгашига номзодларни кўрсатиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан жорий қилинган тартиб бўйича амалга оширилади.

Жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзолари сайлови кумулятив овоз бериш орқали амалга оширилади.

Кумулятив овоз беришда ҳар бир акциядорга тегишли овозлар сони Жамиятнинг Кузатув кенгашига сайланиши лозим бўлган мустақил аъзолар ва бошқа аъзолар сонига алоҳида кўпайтирилади ва акциядор шу тариқа олинган овозларни битта номзодга тўлиқ беришга ёки икки ва ундан ортиқ номзодлар ўртасида тақсимлашга ҳақли.

Энг кўп овоз тўплаган номзодлар Жамият Кузатув кенгашининг таркибига сайланган деб ҳисобланади.

Акциядорларнинг умумий йиғилишида сайланган кузатув кенгаши аъзоси мазкур йиғилиш баённомасида қайси акциядорнинг вакили эканлиги ёки кузатув кенгашининг қайси аъзоси мустақил аъзо эканлиги кўрсатилиши керак.

Жамият Кузатув кенгашининг раиси Кузатув кенгаши аъзоларининг умумий сонига нисбатан кўпчилик овоз билан, ушбу кенгаш таркибидан Кузатув кенгаши аъзолари томонидан сайланади.

Жамиятнинг Кузатув кенгаши ўз раисини Кузатув кенгаши аъзоларининг умумий сонига нисбатан **кўпчилик** овоз билан қайта сайлашга ҳақли.

9.2.5. Жамият Кузатув кенгашининг ваколат доирасига қуйидагилар киради:

- ✓ жамиятнинг бизнес-режаси кўрсатгичлари, ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилатган чора-тадбирлар тўғрисида жамият Бошқарувнинг ҳисоботини мунтазам равишда эшитиб борган ҳолда жамият фаолиятининг устувор йўналишларини белгилаш;

- ✓ хомийлик (хайрия) ёки бегараз ёрдам кўрсатиш (олиш) тартиби ва шартларини белгилаш ҳамда бу борада қарор қабул қилиш ҳуқуқини фақат акциядорларнинг умумий йиғилиши ва қонун ҳужжатларида белгиланган доирада, бу ҳақда барча акциядорлар учун маълумотларни ошкор этган тарзда бериш;

- ✓ жамият ташкилий тузилмасини ишлаб чиқиш, жорий этиш ва мунтазам баҳоланиши бўйича ишларнинг қонунчиликда белгиланган талабларга мувофиқ тарзда амалга оширилишини мувофиқлаштиришни таъминлаш;

- ✓ корпоратив бошқарув тизимини баҳолашни ўтказиш учун мустақил ташкилотни танлаш жамият кузатув кенгашининг қарори бўйича танлов асосида ўтказиш;

- ✓ жамиятнинг Устав фондини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўнайтириш, шунингдек жамият уставига жамиятнинг устав фондини кўпайтириш ҳамда жамиятнинг эълон қилинган акциялари сонини камайтириш билан боғлиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш;

- ✓ акцияларни жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилишда акцияларни жойлаштириш (қимматли қоғозларнинг биржа бозорига ва уюшган биржадан ташқари бозорига чиқариш) нархини қимматли қоғозлар савдоси ташкилотчиларининг савдо майдончаларида вужудга келатган нархлар конъюнктурасидан келиб чиққан ҳолда белгилаш;

- ✓ акциялар чиқариш тўғрисидаги қарорни тасдиқлаш;

- ✓ эмиссия рисоласини тасдиқлаш;

- ✓ корпоратив облигациялар, шу жумладан акцияларга айирбошланадиган облигациялар чиқариш тўғрисидаги қарорни қабул қилиш ва тасдиқлаш;

- ✓ қимматли қоғозларнинг ҳосилаларини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- ✓ қимматли қоғозларни чиқариш тўғрисидаги қарор ва (ёки) рисолага ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар киритиш ва қимматли қоғозлар жойлаштирилиши ва муомаласини тўхтатиб туриш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- ✓ жамият ўзи жойлаштирган акцияларни уларни кейинчалик белгиланган тартибда қайта сотиш мақсадида қарор қабул қилиш;
- ✓ корпоратив облигацияларини қайтариб сотиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- ✓ акциядорларнинг йиллик ва навбатдан ташқари Умумий йиғилишларини чақириш, бундан Қонун **65-моддасининг ўн биричи қисмида** назарда тутилган ҳоллар мустасно;
- ✓ акциядорлар Умумий йиғилишининг кун тартибини тайёрлаш;
- ✓ акциядорларнинг Умумий йиғилиши ўтказиладиган сана, вақт ва жойни белгилаш;
- ✓ акциядорларнинг Умумий йиғилиши ўтказилиши ҳақида хабар қилиш ва йиғилиш ўтказиш учун Жамият акциядорларининг реестрини шакллантириш санасини белгилаш;
- ✓ жамият Уставига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ёки Жамиятнинг янги таҳрирдаги Уставини тасдиқлаш масалаларни акциядорларнинг Умумий йиғилиши ҳал қилиши учун киритиш;
- ✓ мол-мулкнинг бозор қийматини белгилашни ташкил этиш;
- ✓ жамият Бошқарув сон таркибини тузиш ва Бошқарув аъзоларини сайлаш (тайинлаш), уларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш, бунда Бошқарув раисини сайлаш (тайинлаш) танлов асосида амалга оширилади ва умумий йиғилишда тасдиқлаш учун тавсия қилинади. Танловда хорижий менеджерлар ҳам иштирок этиши мумкин;
- ✓ жамиятнинг Бошқарув Раиси ва Бошқарув аъзоларига тўланадиган ҳақ, мукофот ва (ёки) компенсацияларни, шунингдек уларнинг энг юқори миқдорларини белгилаш, бизнес-режа кўрсаткичлари бажарилмаган ёки самарадорликнинг муҳим кўрсаткичлари “наст” ёки “қониқарсиз” деб баҳоланган тақдирда ижро органи томонидан ўтган ҳисобот йилида тўланган мукофотпи тўлиқ Жамиятга қайтариш масаласини кўриб чиқиш;
- ✓ Бошқарув Раисини ва Бошқарув аъзолари билан тузилган шартномаларни амал қилиш муддатини узайтириш ёки уни бекор қилиш мумкинлиги тўғрисида қарор қабул қилиш;
- ✓ йиллик бизнес-режасини жорий йилнинг **1 декабридан кечиктирмай** маъқуллаш ва тасдиқлаш;
- ✓ ички аудит хизматини ташкил этиш, унинг харажатлар сметаси, иш режасини тасдиқлаш, ходимларини тайинлаш ҳамда ҳисоботини **ҳар чоракда** эшитиб бориш ва тасдиқлаш;
- ✓ корпоратив маслаҳатчини тайинлаш ва унинг фаолияти тартибини белгиловчи низомни тасдиқлаш;
- ✓ раҳбар лавозимларга танлов эълон қилиш, танловнинг объектив мезонлари уларнинг якуни бўйича янгича фикрловчи, замонавий талабларга жавоб берувчи юқори малакага эга бўлган, шунингдек, хорижий менеджерларни танлаб олиш жараёнлари баён этилган танловлар регламентини тасдиқлаш;
- ✓ жамиятнинг “Ахборот сиёсати тўғрисидаги низомини” тасдиқлаш;
- ✓ жамият кузатув кенгаши қошида кузатув кенгаши, ижроия органи аъзолари, жамият ходимлари ва жалб этилган экспертлар (тегишли соҳа мутахассислари, соҳа олий таълим муассасалари ўқитувчилари ва бошқалар) дан иборат тегишли масалалар, шу жумладан, низоли вазиятларни аниқлаш ва ҳал этиш бўйича қўмиталар (ишчи гуруҳлари) ташкил этиш ва низомларини тасдиқлаш;
- ✓ жамият корпоратив бошқарув тизимини баҳолаш учун мустақил ташкилотни жалб қилиш;
- ✓ корпоратив бошқарув кодексини жорий этиш бўйича чора-тадбирларни ўз вақтида бажарилиши устидан назорат қилишни таъминлаш;

- ✓ кузатув кенгаши йиғилишларини сўров ўтказиш йўли билан, шунингдек, видеоконференц-алоқа режимида ўтказиш ҳолатлари ва тартибини белгилаш;
- ✓ акциядорлар ва инвесторлар билан ўзаро ҳамкорлик учун масъул ходим ёки бўлинмани белгилаш;
- ✓ жамият ижроия органининг фаолиятига дахлдор ҳар қандай ҳужжатлардан эркин фойдаланиш ва Жамият Кузатув кенгаши зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун бу ҳужжатларни ижроия органидан олиш. Жамият Кузатув кенгаши ва унинг аъзолари олинган ҳужжатлардан фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши мумкин;
- ✓ аудиторлик текширувини ўтказиш (мажбурий аудиторлик текшируви бундан мустасно), аудиторлик ташкилотини белгилаш, унинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳақ миқдори ва у билан шартнома тузиш (шартномани бекор қилиш) тўғрисида қарор қабул қилиш;
- ✓ аудиторлик текширувини, шу жумладан халқаро стандартларга мувофиқ тузилган молиявий ҳисоботларнинг халқаро аудит стандартларига мувофиқ аудиторлик текширувидан ўтказиш ва эълон қилиш бўйича тегишли қарорларни қабул қилиш;
- ✓ Бошқарув раиси ўринбосарларининг фаолияти самарадорлиги ва натижадорлигининг асосий кўрсаткичларини тасдиқлаш;
- ✓ жамиятда ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш ва саноат кооперациясини ривожлантириш чора-тадбирлари натижадорлиги юзасидан амалга оширилган ишлар бўйича ҳисоботларни тинглаш;
- ✓ жамият харидлар жараёни шаффофлиги ва асослилиги, шу жумладан маҳаллий маҳсулотларнинг сифат ва нарх бўйича белгиланган параметрларга мувофиқлигини ҳисобга олган ҳолда импорт харидларини, шунингдек валюта ресурсларидан самарали фойдаланилишини ҳар чоракда ташқи аудитдан ўтказиш механизмини жорий этиш;
- ✓ жамият харидларининг йиллик ва чораклик режа-жадвалларини, шунингдек, импорт қилиш режалаштирилган товарлар (ишлар, хизматлар) рўйхатларини харидларнинг мақсадга мувофиқлигини кўриб чиқиш;
- ✓ жамият ижро органи раҳбарининг трансформация масалаларп бўйича харажатлар сметасини тасдиқлаш;
- ✓ жамият ижро органи раҳбарига хусусийлаштириш жараёнларини, шу жумладан акцияларни оммавий жойлаштиришни (IPO) сифатли ва белгиланган муддатларда амалга оширганлиги учун алоҳида мукофот (мазкур Низомнинг кўзда тутилган рағбатлантиришдан ташқари) ёки амалга оширмаганлик учун жавобгарлик чоралари белгилаш;
- ✓ асосий фаолиятига хос бўлган янги кўчмас мулк объектларини сотиб олиш ёки қуриш ҳамда хўжалик жамиятлари устав капиталидаги улушни сотиб олиш, шунингдек, асосий фаолиятидан ташқари қўшимча фаолият билан шуғулланиш мақсадга мувофиқлигини кўриб чиқиш ва тегишли қарор қабул қилиш;
- ✓ жамият томонидан мулкни бегоналаштириш, уни (кўчмас мулк объектларини) сотиш масалалари шакли ва механизми, давлат иштирокидаги корхоналар ва уларнинг таркибидаги корхоналар устав капиталига учинчи шахслар томонидан инвестиция киритиш бўйича келишувларини (битим, шартнома, меморандум ва бошқалар) мажбурий тарзда олдиндан кўриб чиқиш, бунда Давлат активларини бошқариш агентлиги билан келишган ҳолда амалга ошириш;
- ✓ Жамият Халқаро молиявий ҳисобот стандартларига мувофиқ тузилган йиллик молиявий ҳисоботни у Халқаро аудит стандартларига мувофиқ ташқи аудитдан ўтказилгандан сўнг, уни эълон қилиш бўйича қарорларни қабул қилиш;
- ✓ дивиденд миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби юзасидан тавсиялар бериш;
- ✓ Жамиятнинг Захира фондидан ва бошқа фонларида фойдаланиш;
- ✓ Жамиятнинг филиалларини ташкил этиш ва ваколатхоналарини очиш;
- ✓ Жамиятнинг шўъба ва тобе хўжалик жамиятларини ташкил этиш;

- ✓ Қонуннинг 8 ва 9-бобларида ва мазкур Уставда назарда тутилган ҳолларда битимлар тузиш ҳақида қарор қабул қилиш;
- ✓ Жамиятнинг тижорат ва нотижорат ташкилотлардаги иштироки билан боғлиқ битимларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузиш.
- ✓ Жамиятни яшил иқтисодиётга ўтиш жараёнини жадаллаштириш;
- ✓ Жамиятда трансформация жараёнларини самарали ташкил этиш, корхонанинг ташқи қарзларини оптималлаштириш, замонавий харид тизимини жорий этиш, инвестиция лойиҳаларини молиялаштиришга муқобил маблағларни жалб этиш;

Жамият Кузатув кенгашининг ваколат доирасига Қопун, корпоратив бошқарув Кодекси, қоидалари ва мазкур Уставига мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этиш ҳам киритилиши мумкин.

Кузатув кенгаши акциядорларнинг умумий йиғилиши, кузатув кенгаши, жамият устави ва ривожланиш режаси томонидан қўйилган вазифаларнинг бажарилиши учун ижроия органи ваколатига кирувчи масалаларни у томондан мустақил ҳал этиш талабини жорий этади.

Жамият Кузатув кенгаши Бошқарув, жамиятнинг ички назорат органи, ташкил этилган коллегиял органлар фаолиятини мувофиқлаштиради, зарур бўлганда, жамият ривожланиш режасини ишлаб чиқишни ташкил этиш ва унда белгиланган мақсадларга эришиш мониторинги учун экспертларни жалб этади.

Кузатув кенгаши жамиятнинг стратегик мақсади сифатида акциялар нархининг ўсишига олиб келувчи молиявий бақарорликни таъминлаш, меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот рақобатдошлигини ошириш, ишлаб чиқариш, энергия самарадорлиги ва экспорт кўрсаткичларининг ўсиши, ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш, техник ва техпологияк янгилашни амалга оширишни белгилайди.

Жамият Кузатув кенгашининг ваколат доирасига киритилган масалалар ҳал қилиш учун Жамиятнинг Бошқарув органига ўтказилиши мумкин эмас.

9.2.6. Жамият Кузатув кенгашининг раиси унинг ишини ташкил этади, Кузатув кенгаши мажлисларини чақиради ва уларда раислик қилади, мажлисларда баённома юритилишини ташкил этади, акциядорларнинг Умумий йиғилишида раислик қилади.

Жамият Кузатув кенгашининг раиси бўлмаган тақдирда унинг вазифасини Кузатув кенгашининг аъзоларидан бири амалга оширади.

9.2.7. Жамият Кузатув кенгашининг мажлиси Кузатув кенгашининг раиси томонидан унинг ўз ташаббусига кўра, Жамият Кузатув кенгаши, Бошқарув аъзосининг, шунингдек Жамият овоз берувчи акцияларининг камида **бир фойизга** эгаллик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) талабига кўра чақирилади ва кун тартиби, фойдани тақсимлаш, бошқарув ва назорат органи аъзолигига уларнинг номзодини (умумий йиғилиш ўтказилгунга қадар алмаштириш имконияти билан) кўрсатиш юзасидан таклиф киритилади.

Жамият Кузатув кенгаши мажлислари унинг Раиси томонидан **ҳар чоракда камида бир марта** Кузатув кенгашининг бошқа аъзоларига хабар бериш йўли билан чақирилади. Заруриятга кўра Жамият Кузатув кенгашининг мажлислари **чоракда бир мартадан кўнроқ** ўтказилиши мумкин.

Янги **уч йил** муддатга сайланган Кузатув кенгашининг биринчи мажлиси Жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзоларидан бири томонидан мажлис чақирилиши тўғрисидаги бошқа Кузатув кенгаши аъзоларини хабардор қилиш орқали чақирилади. Кузатув кенгашининг ушбу мажлисида Жамият Кузатув кенгаши раисини сайлаш масаласи кўрилиши шарт.

Мазкур банднинг **биричи хатбошида** белгиланган шахс томонидан Кузатув кенгаши мажлисини чақириш тўғрисидаги ёзма талаб келиб тушган тақдирда, Кузатув кенгашининг раиси келиб тушган талабни кўриб чиқишга мажбур. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисини ўтказиш тўғрисидаги талабда мажлис кун тартибига киритилиши керак бўлган масалалар уларни киритиш сабаблари кўрсатилган ҳолда таърифланган ҳамда мажлис чақирилишини талаб қилаётган шахснинг электрон манзили

бўлиши керак. Талаб тақдим этган санадан эътиборан **ўн кун** ичида Жамият Кузатув кенгашининг раиси мажлисни чақириш тўғрисида ёки мажлисни чақиришни рад этиш ҳақида қарор қабул қилиши керак. Чақириш тўғрисидаги қарор қабул қилинган тақдирда талабда кўрсатилган масалани (масалаларни) кўриб чиқиш бўйича Кузатув кенгаши мажлиси Кузатув кенгаши раиси томонидан тегишли талаб олинганидан бошлаб **ўттиз иш кунидан** кечиктирмай ўтказилиши керак. Жамият Кузатув кенгаши раиси томонидан мажлиси чақириш ёки бундай мажлисни чақиришни рад этиш ҳақидаги асослантирилган қарори мажлис чақиришни талаб қилган шахсга қарор қабул қилинган пайтдан эътиборан **уч иш** кунидан кечиктирмай электрон манзил орқали юборилади.

9.2.8. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисини ўтказиш учун кворум аниқланади. Жамият Кузатув кенгашига сайланган аъзоларнинг камида **етмиш беш** фоизи иштирок этганида кворум ҳисобланади. Жамият Кузатув кенгаши аъзоларининг сони мазкур **бандида** назарда тутилган миқдорнинг **етмиш беш** фоизидан кам бўлган тақдирда, Жамият Кузатув кенгашининг янги таркибини сайлаш учун акциядорларнинг навбатдан ташқари Умумий йиғилишини чақириши шарт. Кузатув кенгашининг қолган аъзолари акциядорларнинг бундай навбатдан ташқари Умумий йиғилишини чақириш тўғрисида қарор қабул қилишга, шунингдек Жамият Бошқарув Раисининг ваколатлари муддатидан илгари тугатилган тақдирда, унинг вазифасини вақтинча бажарувчини тайинлашга ҳақлидир.

9.2.9. Жамиятнинг Кузатув кенгаши мажлиси кворуми мавжуд бўлган тақдирда Жамият Кузатув кенгаши ваколатли бўлади. Кузатув кенгаши мажлисини Кузатув кенгаши раиси, у бўлмаган тақдирда эса, унинг Кузатув кенгашининг аъзоларидан бири очади, мажлис кун тартибини эълон қилади ва мажлисини олиб боради. Йиғилиш кун тартиби масаласи бўйича Кузатув кенгаши раиси, Кузатув кенгаши аъзоси ёки кун тартиби масаласи бўйича маъруза билан таклиф этилган шахс чиқишлари тингланади. Чиқишларнинг натижаларига кўра кун тартибидаги масала муҳокама қилинади. Овозга қўйилган савол бўйича овоз берилади. Кузатув кенгаши раиси, у бўлмаган тақдирда эса, унинг Кузатув кенгашининг аъзоларидан бири овозга қўйиш натижаларини ва қабул қилинган қарорни ўқиб эшиттиради. Кун тартибига қўйилган масалалар кўриб чиқилиши натижасига кўра, кўрсатилган шахс йиғилишпи ёпиқ деб эълон қилади.

9.2.10. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисида қарорлар, агар Кузатув кенгашининг мажлисини чақириш ва ўтказиш тартибини белгиловчи Қонун, ўзгача қоида назарда тутилмаган бўлса, мажлисда ҳозир бўлганларнинг **кўпчиликл**и овози билан қабул қилинади. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисида масалалар ҳал этилаётганда Кузатув кенгашининг **ҳар бир аъзоси битта овозга** эга бўлади. Жамият Кузатув кенгашининг бир аъзоси ўз овозини Кузатув кенгашининг бошқа аъзосига беришига йўл қўйилмайди. Жамият Кузатув кенгаши аъзоларининг овозлари тенг бўлган тақдирда Жамият Кузатув кенгаши раиси **ҳал қилувчи овозига** ҳуқуқи эга.

Қонуннинг **18-моддасида** ва мазкур Уставнинг **4.6. бандида** кўрсатилган масалалар бўйича қарор Жамият Кузатув кенгаши томонидан **бир овоздан** қабул қилинади.

Жамият Кузатув кенгашининг йиғилишлари сўров ўтказиш йўли билан шунингдек, видеоконференц-алоқа режимида ўтказиши, Жамият Кузатув кенгашининг барча аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилиниши мумкин.

Жамият Кузатув кенгаши мажлиси масофадан туриб ахборот коммуникация технологияларини, шу жумладан видеоконференц-алоқа тизимидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб ўтказилиши мумкин, бунда мажлисда иштирок этаётган Кузатув кенгаши аъзолари кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишлари ва улар бўйича овоз беришлари мумкин. Жамият Кузатув кенгашининг мажлиси видеоконференц-алоқа тизимидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб ўтказилган тақдирда, мажлис баённомасида бу ҳақда кўрсатилади, ушбу мажлис сиртдан овоз бериш йўли билан ўтказилган деб эътироф этилмайди.

Ҳар чорақда ижро органининг ҳисоботини эшитиш бўйича кузатув кенгашининг мажлисларини **сиртдан овоз бериш йўли билан (сўров йўли билан) ўтказишга йўл қўйилмайди**

9.2.11. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисида баённома юритилади. Кузатув кенгаши мажлисининг баённомаси мажлис ўтказилганидан сўнг **ўн қундап** кечиктирмай тузилади. Мажлис баённомасида қуйдагилар кўрсатилади:

мажлис ўтказилган сана, вақт ва жой;

мажлисда иштирок этадиган, шу жумладан ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб иштирок этадиган шахслар;

мажлисининг кун тартиби;

овоз беришга қўйилган масалалар, улар юзасидан ўтказилган овоз бериш якунлари;

қабул қилинган қарорлар.

Жамият Кузатув кенгаши мажлисининг баённомаси мажлисда иштирок этаётган Жамият Кузатув кенгаши аъзолари томонидан имзоланади, улар мажлис баённомаси тўғри расмийлаштирилиши учун жавобгар бўлади. Жамият Кузатув кенгаши мажлисининг баённомасидан кўчирмани Жамият Кузатув кенгашининг раиси имзоланади, у мажлис баённомаси ишончлилиги учун жавобгар бўлади.

9.2.12. Жамият Кузатув кенгаши мажлисининг баённомаси имзоланган куни Жамиятнинг Бошқарувига ижро этиш учун топширилади. Кузатув кенгаши акциядорларнинг Умумий йиғилишини чақириш тўғрисида қарор қабул қилган тақдирда мазкур қарор ҳақидаги ахборот Жамиятнинг Бошқарувига Кузатув кенгашининг мажлиси ўтказиладиган куни тонширилади.

9.2.13. Акциядорлар Умумий йиғилишининг қарорига кўра Жамият Кузатув кенгашининг аъзоларига улар ўз вазифаларини бажариб турган давр учун ҳақ тўланиши ва (ёки) Кузатув кенгашининг аъзоси вазифаларини бажариш билан боғлиқ харажатларининг ўрни қопланиши мумкин. Бундай ҳақ ва тўловларнинг миқдорлари Қонунчилик билан белгиланган меъёр доирасида акциядорларнинг Умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланган “Кузатув кенгаши ва ижроия органи аъзоларини рағбатлантириш тўғрисида”ги Низомда белгиланади.

9.2.14. Энг муҳим масалаларни кўриб чиқиш ва жамиятнинг кузатув кенгашига тавсиялар тайёрлаш учун кузатув кенгаши аъзолари орасидан қўмиталар ташкил этилиши мумкин.

Жамият фақат мазкур жамият кузатув кенгашининг аъзоларидан таркиб тонган аудит қўмитасини ташкил этиши шарт.

Қўмиталарни шакллантириш ва уларнинг ишлаш тартиби, сони ва таркиби жамиятнинг “Кузатув кенгаши тўғрисида”ги низомда белгиланади

9.2.15. Жамият Кузатув кенгашининг аъзолари ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва ўз мажбуриятларини бажаришда Жамиятнинг манфаатларини кўзлаб иш тутиши ҳамда белгиланган тартибда жавобгар бўлиши лозим.

Кузатув кенгаши аъзоси давлат иштирокидаги корхоналар билан боғлиқ хар қандай масала ёки битим бўйича хар қандай манфаатдорлиги тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилиши шарт.

Агар бир нечта шахс жавобгар бўлса, уларнинг Жамият олдидаги жавобгарлиги солидар жавобгарлик бўлади.

Жамиятга зарар етказилишига сабаб бўлган қарорга овоз беришда иштирок этмаган ёки ушбу қарорга қарши овоз берган Жамият Кузатув кенгаши аъзолари жавобгар бўлмайди.

Жамият ёки у жойлаштирган акцияларнинг ҳаммаси бўлиб камида **бир фонзига** эгалик қилувчи акциядор (акциядорлар) Жамиятга етказилган зарарларнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги даъво билан Жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзоси устидан судга мурожаат қилишга ҳақли.

Суд жамиятнинг кузатув кенгаши аъзосини жамиятга мулкый зарар етказганликда айбдор деб топган тақдирда, ушбу аъзонинг ваколатлари суднинг қарорига кўра, уларнинг хўжалик жамиятларида раҳбарлик лавозимини эгаллаши тақиқланган ҳолда, бир йилдан кам бўлмаган муддатга тугатилиши мумкин.

Жамиятнинг кузатув кенгаши аъзоси жамиятга чалғитувчи ахборот ёки била туриб ёлгон ахборот тақдим этганлиги ёхуд ўзлари ёки ўз аффилиланган шахслари томонидан фойда (даромад) олиш мақсадида йирик битим тузишни ва (ёки) йирик битим тузиш ва (ёки) аффилиланган шахслар билан битимлар тузиш тўғрисида қарор қабул қилишни тақлиф этганлиги натижасида етказилган зарар учун жавобгарликка тортилиши мумкин.

9.3. Бошқарув

9.3.1. Жамиятнинг қидалик фаолиятига раҳбарлик қилиш коллегиял ижроия органи Жамият **Бошқарув** томонидан амалга оширилади.

9.3.2. Жамият Бошқаруви ўз иштини қонунчилик, Корпоратив бошқарув кодекси ва қоидалари, мазкур Устав ва акциядорлар Умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланган “Бошқарув тўғрисидаги низом” асосида амалга оширади.

9.3.3. Жамият Бошқарув аъзоларининг сони **етти** кишидан иборат. Бошқарув раҳбари Бошқарув Раиси ҳисобланади.

Бошқарув тузилиши ва таркиби Кузатув кенгаши қарорига кўра белгиланади.

Кузатув кенгаши томонидан Бошқарув аъзолари сайланади ва улар билан уч йил муддатга шартнома тузилади. Бошқарув раиси ва унинг ўринбосарлари Кузатув кенгашининг тавсиясига асосан умумий йиғилишда сайланади (тайинланади). Бошқарув раислигига тайинланган (қайта тайинланган) шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Бошқарув раиси бўлиши мумкин эмас. Бошқарув Раиси ва унинг ўринбосарлари танлов бўйича саралаш асосида амалга оширилади ва умумий йиғилишда тасдиқлаш учун тавсия қилинади. Танловда хорижий менежерлар ҳам иштирок этиши мумкин. Жамият Бошқарув раисига ва унинг ўринбосарларига номзодларни кўрсатиш ва тавсия бериш қонунчиликда белгиланган шарт ва тартиб асосида амалга оширилади.

Жамият Бошқарув аъзоларига доир малака талаблари жамиятнинг “Бошқарув тўғрисидаги низом”и билан белгиланган ёки акциядорларнинг Умумий йиғилиши ва кузатув кенгаши томонидан тасдиқланган қарорда белгилаб қўйилиши мумкин.

Жамият Бошқаруви аъзоларининг, шу жумладан Бошқарув раисининг, ҳуқуқ ва мажбуриятлари тегишинча Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларида, мазкур Уставда, жамиятнинг “Бошқарув тўғрисидаги низоми”да ҳамда уларнинг ҳар бири Жамият билан тузадиган шартномада белгиланади.

Шартнома Жамият номидан Жамият Кузатув кенгашининг раиси ёки Кузатув кенгаши ваколат берган шахс томонидан имзоланади. Жамият Бошқарувининг Раиси билан тузиладиган шартномада унинг Жамият фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича мажбуриятлари ҳамда Жамиятнинг йиллик бизнес-режасини бажариш қандай бораётганлиги юзасидан акциядорларнинг Умумий йиғилиши ва Жамият Кузатув кенгаши олдида берадиган ҳисоботларининг даврийлиги назарда тутилиши керак. Жамиятнинг Бошқарув аъзоларига тўланадиган ҳақ миқдори Жамият фаолиятининг самарадорлигига тўғридан-тўғри боғлиқ бўлади ва шартномада белгиланган бўлиши керак.

Жамият Кузатув кенгаши Жамиятнинг Бошқарув аъзолари билан тузилган шартномани, агар улар шартнома шартларини бузган тақдирда, Жамият Уставини қўпол тарзда бузса ёки уларнинг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) туфайли Жамиятга зарар етказилган бўлса, муддатида илгари тугатиш (бекор қилиш) ҳуқуқига эга.

Жамият томонидан солиқлар ва Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига бошқа тўловлар, давлат мақсадли фондлари, иш ҳақи ва дивидендлар бўйича муддати ўтказиб юборилган қарздорлик ҳосил бўлганда, шунингдек, кетма-кет икки чорак мобайнида бизнес-режанинг асосий параметрлари бажарилмаган тақдирда, Бошқарув

раиси билан меҳнат муносабатларини давом эттиришнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисидаги масала Жамият Кузатув кенгаши томонидан кўриб чиқилади.

Бошқарув раиси билан тузилган шартномани бекор қилиш ёки муддатидан аввал бекор қилиш тўғрисидаги қарор:

- акциядорлар умумий йиғилишда қатнашаётган жамиятнинг овоз берувчи акциядорларнинг - акциялар эгаларининг кўпчилилик овози билан;
- кузатув кенгашининг мажлисда иштирок этаётган кузатув кенгаши аъзоларининг кўпчилилик овози билан қабул қилинади.

Бошқарув раисининг ваколатларини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, унинг ваколатларини бошқа шахсга ўтказиш тўғрисидаги масала ўша йиғилишнинг ўзида ҳал этилиши ёхуд жамият Бошқарув раҳбари вазифасини вақтинча бажарувчи шахсни тайинлаган ҳолда акциядорларнинг яқин орадаги умумий йиғилишида кўриб чиқиш учун қолдирилиши мумкин.

Кузатув кенгаши томонидан Жамиятнинг Бошқарув аъзоларини шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ёки уни бекор қилиш мумкинлиги тўғрисида **ҳар йили** қарор қабул қилинади.

9.3.4. Жамиятнинг Бошқарув раиси вазифаларини бошқа ташкилотларнинг бошқарув органларидаги лавозим билан биргаликда эгаллаб туришга фақат Жамият Кузатув кенгашининг розилиги билан йўл қўйилади.

9.3.5. Жамият Бошқарувнинг ваколатига Жамиятнинг кундалик фаолиятига раҳбарлик қилишга доир барча масалалар киради, акциядорлар Умумий йиғилишининг ёки Жамият Кузатув кенгашининг ваколат доирасига киритилган масалалар бундан мустасно.

Жамият Бошқарувининг ваколат доирасига қуйидагилар киради:

- ✓ акциядорлар Умумий йиғилишининг ва Жамият Кузатув кенгашининг қарорлари бажарилишини ташкил этиш;
- ✓ жамиятнинг акциядорлар Умумий йиғилишининг ёки Кузатув кенгашининг ваколатларига киритилмаган ички меъёрий ҳужжатларини тасдиқлаш;
- ✓ жамиятнинг узоқ муддатли истиқболга оид ривожланиш стратегияси ва вазифаларни белгилаш учун беш йилдан ошқ давр учун узоқ муддатли ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш учун кузатув кенгаши ва умумий йиғилишга чиқариш;
- ✓ жамиятнинг бизнес-режасини ишлаб чиқади;
- ✓ жамиятнинг ривожланиш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чоратадбирлар, маҳаллийлаштириш ва саноат кооперациясини ривожлантириш чоратадбирлари натижадорлиги юзасидан амалга оширилган ишлар бўйича ҳисоботларни мунтазам равишда кузатув кенгаши йиғилишида кўриб чиқиш учун тайёрлаш;
- ✓ маҳсулотлар сотиб олиш бўйича импорт шартномалари (уларга қўшимча шартномалар) ва уларнинг техник талабларини корхона раҳбарининг маҳаллийлаштириш, саноатда кооперация алоқаларини кенгайтириш ҳамда ахборот-технологиялари масалалари бўйича биринчи ўринбосари билан келишиш;
- ✓ замонавий ахборот технологияларидан кенг фойдаланиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилган дастурий таъминотларни жорий қилиш;
- ✓ жамиятнинг стратегик мақсади сифатида акциялар нархининг ўсишига олиб келувчи молиявий барқарорликни таъминлаш, меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот рақобатбардорлигини ошириш, ишлаб чиқариш, энергия самарадорлиги ва экспорт кўрсаткичларининг ўсиши, ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш, техник ва технологик янгилашни амалга оширишни белгилаш;
- ✓ жамият таркибига кирувчи ташкилотларнинг бошқарув органлари йиғилишларида ўзининг вакилларини жамият номидан овоз бериш тартибини белгилаш;
- ✓ мансабдор шахсларнинг малакасини ўқув курслари, семинарлар ва бошқа тадбирларда иштирок этиш орқали ошириш;
- ✓ ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни сотиш нархларини тасдиқлаш;

✓ кўчмас мулк, қимматли қоғозлар, ишлаб чиқариш ускуналари, автотранспорт воситаларини ҳисобдан чиқариш ҳамда бегоналаштириш бўйича битимларни тузиш;

✓ Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 22 апрелдаги ЎРҚ-684 “Давлат харидлари тўғрисида”ги қонуни доирасида харидларни амалга ошириш ва битимларни тузиш;

✓ жамият фойдасини тақсимлаш тўғрисидаги тавсияни тайёрлаш учун Кузатув кенгашига таклифни киритиш;

✓ Бошқарув Раиси томонидан киритилган масалаларни ҳал этиш;

✓ Қонунчилик, Корпоратив бошқарув кодекси ва мазкур Уставга мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этиш.

9.3.6. Жамиятнинг Бошқаруви мажлисларини ўтказишни Бошқарув раиси ташкил этади, у Жамият номидан барча ҳужжатларни ҳамда Жамият бошқаруви мажлиси баённомаларини имзолайди, Жамиятнинг Бошқаруви ўз ваколат доирасида қабул қилган қарорларга мувофиқ Жамият номидан ишончномасиз иш юритади.

Жамият Бошқарув мажлислари унинг раиси томонидан заруриятига кўра Бошқарувнинг бошқа аъзоларига ҳабар бериш йули билан чақирилади.

Жамиятнинг Бошқаруви мажлиси кворуми мавжуд бўлган тақдирда Жамият Бошқаруви ваколатли бўлади. Бошқарув мажлисини ўтказиш учун кворум Бошқарув аъзолигига сайланган аъзоларнинг камида **олтмиш фоизи** иштирок этганида кворум ҳисобланади.

Бошқарувнинг мажлисида қарорлар агар қонун ҳужжатларида ўзгача қоидалар назарда тутилмаган бўлса, мажлисда ҳозир бўлганларнинг **кўпчилиги** овози билан қабул қилинади.

Жамият Бошқаруви мажлисида масалалар ҳал этилаётганда Бошқарувнинг ҳар бир аъзоси **битта** овозга эга бўлади. Бошқарувнинг бир аъзоси ўз овозини Бошқарувнинг бошқа аъзосига йўл қўйилмайди. Бошқарув аъзоларининг овозлари тенг бўлинган ҳолларда Бошқарувнинг қарорини қабул қилишда Жамият Бошқаруви Раисининг овози ҳал қилувчи овоз ҳисобланади.

Жамият Бошқарувнинг мажлисида баённома юритилади. Бошқарув мажлисининг баённомаси мажлис ўтказилганидан сўнг **уч кундан** кечиктирмай тузилади. Мажлис баённомасида қуйидагилар кўрсатилади:

мажлис ўтказилган сана, вақт ва жой;

мажлисда ҳозир бўлган шахслар;

мажлиснинг кун тартиби;

овоз беришга қўйилган масалалар, улар юзасидан ўтказилган овоз бериш яқунлари;

қабул қилинган қарорлар.

Бошқарув мажлисининг баённомаси Бошқарув раиси ва аъзолари томонидан имзоланади, у мажлис баённомаси тўғри расмийлаштирилиши учун жавобгар бўлади. Жамият Бошқаруви мажлисининг баённомасидан кўчирма, Жамият Бошқарув Раиси томонидан имзоланади, у мажлис баённомаси ишончилиги учун жавобгар бўлади.

9.3.7. Жамият Бошқаруви раиси қуйидаги ваколатларга эга:

ўз ваколатлари доирасида Жамиятнинг самарали ва барқарор ишини таъминлаган ҳолда унинг жорий фаолиятига раҳбарликни амалга ошириш;

жамият номидан ишончномасиз иш юритиш, шу жумладан унинг манфаатларини ифодалаш;

жамият номидан ҳужжатларни имзолаш;

жамият номидан битимлар, шартномалар, контрактлар тузиш;

жамиятнинг филиали ёки ваколатхонаси раҳбарини тайинлаш;

штатларни тасдиқлаш ҳамда унга тегишли ўзгартишлар киритиш, Жамият ходимларини ишга қабул қилиш, улар билан меҳнат шартномаларини тузиш ва бекор

қилиш, ва уларга нисбатан интизомий жазо чораларини қўллаш, ходимлар томонидан меҳнат ва ижро интизомини сақлаб туришини таъминлаш;

Ўзбекистон Республикасининг меҳнат қонунчилигига ва меъёрий ҳужжатларига мувофиқ жамият ходимларига иш ҳақини (барча турдаги устамалар ва меҳнати билан иштирок этиш коэффициентлари) белгилаш;

жамиятнинг таркибий бўлинмалари тўғрисидаги низомларни ва жамият ходимларининг лавозим йўриқномаларини тасдиқлаш;

жамият номидан ҳаракат қилиш учун ишончномалар бериш;

банкларда ҳисоб-китоб ва бошқа рақамлар очиш;

жамиятнинг барча ходимлари бажариши мажбурий бўлган буйруқлар чиқариш ва кўрсатмалар бериш;

муовинлар орасида мажбуриятларни тақсимлаш ва ходимлар иш мажбуриятлари бўйича қўлланмаларни тасдиқлаш;

жамият бизнес хатарлари ва ижроия органлари жавобгарлигини суғурталаш;

акциядорлар, бошқарув ва назорат органлари аъзолари ўртасида ўзаро ишонч, хурмат, ҳисобдорлик ва назорат тамойиллари асосидаги ҳамкорликни таъминлаш;

Жамиятнинг акциядорлар Умумий йиғилишининг, Кузатув кенгашининг ёки Бошқарув ваколатларига киритилмаган ички меъёрий ҳужжатларини тасдиқлаш;

Жамият кундалик фаолиятини амалга ошириш ва акциядорлар Умумий йиғилишининг, Кузатув кенгашининг ёки Бошқарув ваколатларига киритилмаган масалалар бўйича қарорлар қабул қилиш.

9.3.8. Бошқарув раиси қуйдагиларга мажбур:

жамиятнинг узоқ муддатли ривожланиш стратегияси, йиллик бизнес-режалари, акциядорлар Умумий йиғилиши ва Кузатув кенгаши қарорлари бажарилишини таъминлаш;

Жамиятни малакали ходимлар билан таъминлаш, ходимларнинг билимлари, малакаси, тажрибаси ва қоибилиятларидан самарали равишда фойдаланиш бўйича чораларни кўриш;

Жамият ходимларининг ижтимоий кафолатларига риоя қилиниши ва меҳнати муҳофаза қилинишини таъминлаш;

Жамият ва унинг ходимлари томонидан Жамият фаолиятида қонунчилик талабларига риоя қилинишини таъминлаш;

Жамият мансабдор шахсларининг малакасини ўқув курслари, семинарлар ва бошқа тадбирларда иштирок этиш орқали ошириш;

Жамиятда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботининг тегишли ҳолати ва ҳаққонийлиги ташкил қилинишини таъминлаш, шу жумладан, эълон қилиш мақсадида Молиявий ҳисоботлар халқаро стандартларига трансформациясини ташкиллаштириш ва қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда эълон қилиш;

жамият мулкани бегоналаштиришни, уни сотиш шакли ва механизмини, давлат иштирокидаги корхоналар ва уларнинг таркибидаги корхоналар устав капиталига учинчи шахслар томонидан инвестиция киритиш бўйича қилинувларини (битим, шартнома, меморандум ва бошқалар) мажбурий тарзда олдиндан кузатув кенгаши билан қилишиш;

жамият асосий фаолиятига хос бўлган янги кўчмас мулк объектларини сотиб олиш ёки қуриш ҳамда хўжалик жамиятлари устав капиталидаги улushi сотиб олиш, шунингдек, асосий фаолиятидан ташқари қўшимча фаолият билан шуғулланишни фақат кузатув кенгашининг тегишли қарори қабул қилинганда амалга ошириш;

жамият кўчмас мулклари, автотототранспорт воситалари ҳамда бошқа асосий воситаларини “E-auction” электрон савдо платформасида сотиш ва ижарага берилишини таъминлаш;

ички ҳужжатларга, амалдаги қонун ҳужжатларига ва бошқа меъёрий ҳужжатларга мувофиқ бошқа мажбуриятларни бажариш.

бир йилда бир марта акциядорлар Умумий йиғилишида йиллик ҳисоботни, ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботларни тақдим этиш;

ҳар чоракда кузатув кенгаши олдида жамиятнинг йиллик бизнес-режаси бажарилишининг ҳолати ва жамиятнинг ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисида, **махаллийлаштириш ва саноат кооперациясини ривожлантириш чора-тадбирлари натижадорлиги юзасидан амалга оширилган ишлар бўйича** ҳисобот бериш;

тегишли органлар, акциядорлар, кредиторлар ва оммавий ахборот воситаларида Жамиятнинг ҳар йилги молиявий ва бошқа ҳисоботи, фаолияти тўғрисидаги ахборот ва маълумотларни ўз вақтида тақдим этилиши ва чоп этилишини назорат қилиш;

акциядорларга қонунчилик билан бериладиган ҳуқуқларини ҳимоя қилишини таъминлаш;

маъмурий харажатлар ҳисоби ва бошқалар билан тасдиқланган маблағлар доирасида мол-мулкни сотиб олиш ва харажатларни амалга ошириш;

шартномалар бўйича мажбуриятларнинг ижросини таъминлаш;

қонунчилик, мазкур Устав ва “Бошқарув тўғрисидаги низом”га мувофиқ бошқа мажбуриятлар.

9.3.9. Кузатув кенгаши қарорига кўра Жамият Бошқарув раиси ва Бошқарувнинг бошқа аъзоларига улар ўз вазифаларини бажариб турган давр учун ҳақ тўланиши ва (ёки) Бошқарувнинг аъзоси вазифаларини бажариш билан боғлиқ харажатларининг ўрни қопланиши (компенсация қилиниши) мумкин.

Бундай ҳақ ва тўловларнинг миқдорлари Қонунчилик билан белгиланган меъёр доирасида акциядорларнинг Умумий йиғилиши қарори билан тасдиқланган “Кузатув кенгаши ва ижроия органи аъзоларини рағбатлантириш тўғрисида”ги Низомда белгиланади. Низомда белгиланган тўловлар миқдоридан ташқари ҳар қандай қўшимча тўлов турлари тақиқланади.

Ваколатли давлат органига ахборотлар ва маълумотлар тақдим этилмаганда ёки ўз вақтида тақдим этилмаганда Бошқарув раиси рағбатлантиришга йўл қўйилмайди.

9.3.10. Жамият Бошқарув аъзолари ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва ўз мажбуриятларини бажаришда Жамиятнинг манфаатларини кўзлаб иш тутиши ҳамда белгиланган тартибда жавобгар бўлиши лозим.

Бошқарув аъзоси давлат иштирокидаги корхоналар билан боғлиқ ҳар қандай масала ёки битим бўйича ҳар қандай манфаатдорлиги тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилиши шарт.

Агар жамиятнинг Бошқаруви томонидан йирик битим ёки аффилланган шахслар билан битим тузиш тартиби бузилганлиги натижасида жамиятга зарар етказилган бўлса ва бунда жамият директорининг ёки бошқарув аъзоларининг ёхуд ишончли бошқарувчининг айби қонунчиликда белгиланган тартибда исботланса, жамиятнинг кредиторлар олдидаги қарздорлигини қоплаш учун унинг мол-мулки етарли бўлмаган тақдирда жамиятнинг мажбуриятлари бўйича субсидиар жавобгар бўлади.

Агар бир нечта шахс жавобгар бўлса, уларнинг Жамият олдидаги жавобгарлиги солидар жавобгарлик бўлади.

Акциядорлар вакили сифатида иштирок этувчи Бошқарув вакиллари Бошқарув органига аъзолар сайлаш масаласида овоз бериш ҳуқуқига эга эмас.

Жамиятга зарар етказилишига сабаб бўлган қарорга овоз беришда иштирок этмаган ёки ушбу қарорга қарши овоз берган Жамият бошқарув аъзолари жавобгар бўлмайди.

Жамият ёки у жойлаштирган акцияларнинг ҳаммаси бўлиб камида **бир фоиз**га эгалик қилувчи акциядор (акциядорлар) Жамиятга етказилган зарарларнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги даъво билан Жамиятнинг Бошқарув аъзоси устидан судга мурожаат қилишга ҳақли.

Суд жамиятнинг Бошқарув аъзосини жамиятга мулкий зарар етказганликда айбдор деб топган тақдирда, ушбу аъзонинг ваколатлари суднинг қарорига кўра,

уларнинг ҳўжалик жамиятларида раҳбарлик лавозимини эгаллаши тақиқланган ҳолда, бир йилдан кам бўлмаган муддатга тугатилиши мумкин.

Жамиятнинг Бошқарув аъзоси жамиятга чалғитувчи ахборот ёки била туриб ёлғон ахборот тақдим этганлиги ёхуд ўзлари ёки ўз аффилиланган шахслари томонидан фойда (даромад) олиш мақсадида йирик битим тузишни ва (ёки) йирик битим тузиш ва (ёки) аффилиланган шахслар билан битимлар тузиш тўғрисида қарор қабул қилишни тақлиф этганлиги натижасида етказилган зарар учун жавобгарликка тортилиши мумкин.

9.4. Миноритар акциядорлари қўмитаси.

9.4.1. Жамият акциядорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш жамият акциядорлари орасидан сайланган миноритар акциядорларнинг қўмитаси томонидан амалга оширилади. Миноритар акциядорлари қўмитасини таъминлаш харажатлари жамият маблағлари ҳисобидан қонланади.

9.4.2. Миноритар акциядорлар қўмитасининг таркибига номзодлар бўйича тақлифлар жамиятга жамият кузатув кенгашига номзодлар бўйича тақлифлар киритиш учун назарда тутилган тартибда ва муддатларда киритилади, бундан кузатув кенгашининг мустақил аъзолигига номзодлар кўрсатиш тартиби мустасно.

Миноритар акциядорлар қўмитасининг аъзоларини сайлашда акциядорларнинг умумий йиғилишида ҳозир бўлган ва жамият кузатув кенгашига номзодлар кўрсатмаган ёхуд акциядорларнинг ўтказилаётган умумий йиғилишида кузатув кенгашига номзодлари сайланмаган акциядорлар иштирок этади.

Акциядорлар, шу жумладан, миноритар акциядорлар овоз беришда уларнинг биргаликдаги позициясини шакллантириш учун акциядорлик битимини тузиши мумкин.

9.4.3. Миноритар акциядорлар қўмитаси аъзоларининг сони 3 кишидан иборат.

Миноритар акциядорлар қўмитасининг таркибига жамиятнинг бошқарув раиси, бошқарув аъзолари, шунингдек жамиятнинг кузатув кенгашига сайланган шахслар кириши мумкин эмас.

9.4.4. Миноритар акциядорлар қўмитасининг ваколатига қуйидагилар киради:

- акциядорларнинг умумий йиғилиши ёки жамиятнинг кузатув кенгаши кўриб чиқиши учун киритилаётган йирик битимлар ва аффилиланган шахслар билан битимлар тузишга оид масалалар бўйича тақлифлар тайёрлашда иштирок этиш;

- миноритар акциядорларнинг ўз ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ мурожаатларини кўриб чиқиш;

- қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органига миноритар акциядорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тўғрисида мурожаатлар киритиш;

- қонун ҳужжатларига ва жамият уставига мувофиқ бошқа масалаларни кўриб чиқиш.

9.4.5. Миноритар акциядорлар қўмитасининг қарорлари оддий кўпчилик овоз билан қабул қилинади. Миноритар акциядорлар қўмитасининг мажлислари унинг миқдор таркибига сайланган шахсларнинг камида тўртдан уч қисми ҳозир бўлганда ваколатлидир.

Миноритар акциядорларнинг қўмитаси қабул қилинган қарорлар тўғрисида ҳар йили акциядорларнинг умумий йиғилишида ҳисобот беради.

9.4.6. Миноритар акциядорлар қўмитасининг раиси ушбу қўмита таркибидан миноритар акциядорлар қўмитасининг аъзолари томонидан кўпчилик овоз билан сайланади.

Миноритар акциядорлар қўмитасининг раиси миноритар акциядорлар қўмитасининг ваколат доирасига киритилган барча масалалар бўйича жамиятнинг ҳужжатларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

9.4.7. Миноритар акциядорлар қўмитасининг фаолият кўрсатиш тартиби қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан тасдиқланади.

9.4.8. Миноритар акциядорлар қўмитаси жамиятнинг хўжалик фаолиятига аралашинишга, ҳужжатларни асоссиз равишда талаб қилиш ва махфий ахборотлар, тижорат сирларини қўллаш йўли билан жамият Бошқаруви фаолиятига тўсқинлик қилишига ҳақли эмас.

9.4.9. Миноритар акциядорлар қўмитасининг фаолиятига жамият кузатув кенгашининг ёки ижроия органининг аралашувига йўл қўйилмайди.

9.5. Ички аудит Хизмати

9.6.1. Жамиятнинг **ички аудит Хизматининг** асосий вазифалари мазкур Уставининг **IX бўлим 9.4. банди учинчи хатбошида** белгиланган.

9.6.2. Жамиятнинг ички аудит Хизмати ўз фаолиятини, агар қонунда ўзгача қоида назарда тутилмаган бўлса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган тартибга, Корпоратив бошқарув кодекси ҳамда акциядорларининг Умумий йиғилиши томонидан тасдиқланган “Ички аудит Хизмати тўғрисида”ги Низомига мувофиқ амалга оширади.

9.6.3. Ички аудит Хизмати ички назоратни, шу жумладан, 50 фоиздан зиёд улуши жамиятга тегишли бўлган юридик шахслар билан ўтказилган операциялар устидан назоратни амалга оширади.

9.6.4. Ички аудит Хизмати Жамиятнинг Кузатув кенгашига ва аудит қўмитасига ҳисобдордир.

9.6. Аудиторлик ташкилоти

9.7.1. **Аудиторлик ташкилотн** – аудиторлик фаолиятини амалга ошириш учун лицензияга эга бўлган юридик шахсдир.

9.7.2. Жамият **ҳар йили** йиллик молиявий ҳисоботини текшириш ва тасдиқлаш учун Жамият ёки унинг акциядорлари билан мулкый манфаатдорликда бўлмаган аудиторлик ташкилотини жалб қилиши шарт.

Аудиторлик текшируви ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини танлаш Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланадиган рўйхатдан келиб чиққан ҳолда танлов асосида амалга оширилади.

Жамият акцияларининг камида 5 фоизига эгалик қиладиган акциядорлар жамиятнинг фаолиятини текшириш учун ташқи аудитни бошлаш ҳуқуқига эга.

9.7.3. Аудиторлик ташкилоти Жамият билан тузилган шартномага мувофиқ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текширади ва унга аудиторлик хулосаси тақдим этади.

9.7.4. Аудиторлик ташкилоти Жамиятнинг молиявий ҳисоботи ва молияга доир бошқа ахборотлар ҳақида нотўғри яқун баён этилган аудиторлик хулосаси тузганлик оқибатида етказилган зарар учун Жамият олдида жавобгар бўлади.

9.7. Кориоратив маслахатчи

9.8.1. Жамият кузатув кенгашига ҳисобдор бўлган ва корпоратив қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назорат қилиш вазифасини жамият корпоратив маслахатчиси бажаради.

9.8.2. Жамият корпоратив маслахатчисининг фаолияти Корпоратив бошқарув Кодекси ва жамият кузатув кенгаши томонидан тасдиқланган “Корпоратив маслахатчи тўғрисида” низом асосида амалга оширилади.

X. Ҳисоб ва ҳисобот

10.1. Жамият қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бухгалтерия ҳисобини юритиши ва молиявий ҳисобот тақдим этиши шарт.

10.2. Жамиятда бухгалтерия ҳисобининг ташкил этилиши, ҳолати ва ишончлилиги, тегишли органларга **ҳар йили** ҳисобот ва бошқа молиявий ҳисоботлар, шунингдек Жамиятнинг расмий веб-сайтида ва оммавий ахборот воситаларида акциядорларга, кредиторларга тақдим этиладиган Жамият фаолияти тўғрисидаги

маълумотлар ўз вақтида тақдим этилиши учун жавобгарлик Жамият Бошқаруви зиммасида бўлади.

10.3. Жамиятнинг молиявий ҳисоботида кўрсатилган ва акциядорларнинг Умумий йиғилишига тақдим этиладиган молиявий ҳисоботдаги, бухгалтерия балансидаги, фойда ва зарарлар ҳисобварағидаги маълумотларнинг ишончлилиги мулкӣ манфаатлари Жамият ёки унинг акциядорлари билан боғлиқ бўлмаган аудиторлик ташкилоти томонидан тасдиқланган бўлиши керак.

10.4. Жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги йиллик ва чораклик ҳисоботлари Бошқарув Раиси тайёрлайди.

10.5. Жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги йиллик ва чораклик ҳисоботлари қонунчилик талабларига кўра тузилади.

10.6. Жамиятнинг йиллик ҳисоботи акциядорларнинг йиллик Умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан ўн кундан кечиктирмай Жамиятнинг Кузатув кенгаши томонидан дастлабки тарзда тасдиқланиши лозим.

10.7. Жамият Халқаро молиявий ҳисобот стандартларига мувофиқ тузилган йиллик молиявий ҳисоботини у Халқаро аудит стандартларига мувофиқ ташқи аудитдан ўтказилганидан кейин, акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказиладиган санадан камида икки ҳафта олдин эълон қилиши шарт.

XI. Ҳужжатларни сақлаш

11.1. Жамият:

Жамиятнинг Уставини, Уставга киритилган, белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган ўзгартиш ва қўшимчаларни, Жамиятни ташкил этиш тўғрисидаги қарорни, Жамият давлат рўйхатидан ўтказилганлиги ҳақидаги гувоҳномани;

Жамиятнинг ўз балансидаги мол-мулкка бўлган ҳуқуқларини тасдиқловчи ҳужжатларни;

акциядорларнинг Умумий йиғилиши ва Жамиятнинг бошқа бошқарув органлари томонидан тасдиқланадиган ҳужжатларни;

Жамиятнинг филиали ёки ваколатхонаси ҳақидаги низомни;

Жамиятнинг йиллик ҳисоботини;

эмиссиявий қимматли қоғозларни чиқариш тўғрисидаги қарорларни;

акциялар эмиссияси рисоласини;

бухгалтерия ҳисобига доир ҳужжатларни;

тегишли органларга тақдим этиладиган молиявий ҳисоботларни;

Жамият акциядорлари Умумий йиғилишларининг, Кузатув кенгаши ва Бошқаруви мажлисларининг баённомаларини, шунингдек Жамият Бошқарув Раисининг буйруқларини;

Жамиятнинг аффилланган шахслари рўйхатларини;

Жамият акциядорларининг реестрларини;

Жамият аудиторлик ташкилотининг ҳулосалари ва ҳисоботларини, назорат қилувчи давлат органларининг текширувлари далолатномаларини сақлаши шарт.

Жамият қонун ҳужжатларига ва мазкур Уставга мувофиқ бошқа ҳужжатларни ҳам сақлаши шарт.

XII. Акциядорларга жамият ҳужжатларидан фойдаланиш имкониятини бериш

12.1. Жамият мазкур Уставининг 11.1.-моддасида назарда тутилган ҳужжатлардан акциядорларнинг фойдаланиш имкониятини таъминлайди, бундан бухгалтерия ҳисобига доир ҳужжатлар, Бошқарув мажлисларининг баённомалари, шунингдек Жамият Бошқарув раисининг буйруқлари ва Жамият акциядорларининг реестри мустасно.

12.2. Жамият акциядорнинг ёзма талабига кўра унга мазкур Уставда назарда тутилган ҳужжатларнинг кўчирма нусхаларини ҳақ эвазига тақдим этиши шарт.

Ҳақ миқдори Жамият томонидан белгиланади ҳамда ҳужжатларнинг кўчирма нусхаларини тайёрлаш харажатларининг қийматидан ва ҳужжатларни ночта орқали жўнатиш билан боғлиқ харажатлардан ортиб кетмаслиги керак.

Жамият сўралаётган ҳужжатларни акциядорга электрон шаклда тақдим қилишга ҳақли.

12.3. Жамият акциядорнинг ёки ҳар қандай манфаатдор шахснинг талабига кўра **уч** иш куни ичида уларга Жамиятнинг Устави, шу жумладан Уставга киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар билан танишиб чиқиш имкониятини бериши шарт.

Жамият акциядорнинг талабига кўра унга Жамият Уставининг кўчирма нусхасини бериши шарт.

12.4. Акциядор (акциядорлар) йирик битимни ёки аффилиланган шахс билан тузилган битимни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги даъво аризасини судда кўриб чиқиш чоғида жамиятдан ва гувоҳлардан суд томонидан кўриб чиқиладиган ишга тааллуқли бўлиши мумкин бўлган барча ҳужжатларни олишга ҳақли, бундан давлат сирини ёки қонун билан кўриқланадиган бошқа сирни ташкил этувчи ҳужжатлар мустасно.

XIII. Жамият ва Жамиятнинг аффилиланган шахслари тўғрисидаги ахборот

13.1. Жамият қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва муддатларда ўзи тўғрисидаги ахборотни ошкор қилишни амалга ошириши шарт.

Агар Жамият акциялари фонд биржасининг биржа котировкаси варағига киритилган фонд биржасининг расмий веб-сайтида жамият Уставининг матбини, шу жумладан унга доир ўзгартиш ва қўшимчаларни, шунингдек ошкор этилиши мажбурий бўлган бошқа ахборотни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда эълон қилиши шарт.

Жамият Корпоратив ахборотнинг ягона порталида ва жамиятнинг расмий веб-сайтида бошқа юридик шахсларнинг 5 ва ундан ортиқ фоиз акцияларига (улушларига, пайларига) эгалик қилиши тўғрисидаги ахборотни эълон қилиши шарт. Бунда мазкур ахборот акциялар (улушлар, пайлар) олинган пайтдан эътиборан 72 соат ичида эълон қилиниши керак.

Фонд биржасининг расмий веб-сайтида ахборотнинг ошкор қилинганлиги Жамиятни қонунда назарда тутилган ҳолларда давлат органларининг ёзма сўровига кўра ахборот тақдим этиш мажбуриятидан озод қилмайди.

13.2. Жамиятнинг аффилиланган шахси қонунчилик мувофиқ аффилиланганлик асослари вужудга келган пайтдан эътиборан **уч** иш кунидан кечиктирмай Жамиятни қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан белгиланган маълумотларни батафсил кўрсатган ҳолда ўзининг аффилиланганлиги тўғрисида ёзма шаклда хабардор қилиши шарт.

Агар аффилиланган шахснинг айби билан кўрсатилган ахборот тақдим этилмаганлиги ёки ўз вақтида тақдим этилмаганлиги натижасида Жамиятга мулкий зарар етказилган бўлса, аффилиланган шахс Жамият олдида ўзи етказган зарар миқдорнда жавобгар бўлади.

13.3. Жамият ўзининг аффилиланган шахслари ҳисобини юритиши ва улар тўғрисида қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ ҳисобот тақдим этиши шарт. Жамият аффилиланган шахслар рўйхатини қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан белгиланган тартибда ва муддатларда **ҳар йили** эълон қилиши шарт.

XIV. Жамият томондан йирик битимлар тузиш

14.1. Жамият томонидан мол-мулкни олиш ёки уни бошқа шахсга бериш ёхуд мол-мулкни бошқа шахсга бериш эҳтимоли билан боғлиқ битим (шу жумладан қарз, кредит, гаров, кафиллик) ёки ўзаро боғланган бир нечта битим, агар бошқа шахсга бериладиган мол-мулкнинг ёки олинаётган мол-мулкнинг баланс қиймати бундай битимларни тузиш тўғрисидаги қарор қабул қилинаётган санада Жамият соф активлари миқдорининг **ўн беш** фоизидан ортиғини ташкил этса, йирик битим деб ҳисобланади,

кундалик хўжалик фаолиятини юритиш жараёнида тузиладиган битимлар ҳамда акцияларни ва бошқа қимматли қозғаларни жойлаштириш билан боғлиқ бўлган битимлар бундан мустасно.

14.2. Йирик битим Жамият акциядорларининг Умумий йиғилиши ёки Кузатув кенгаши ушбу битим бўйича қарор қабул қилганидан кейин Жамиятнинг Бошқарув томонидан амалга оширилади.

14.3. Йирик битим тузиши тўғрисидаги қарор Қонунга мувофиқ қабул қилинади.

14.4. Инсайдерлик маълумотларидан фойдаланган ҳолда битимларни тузиш тақиқланади.

XV. Жамиятнинг аффилланган шахслари билан битимлар тузиш

15.1. Жамият битим тузишидан манфаатдор шахслар мазкур Жамиятга нисбатан аффилланган шахслар деб эътироф этилади.

15.2. Жамиятнинг аффилланган шахслари деб қонунчилик мувофиқ эътироф этилади.

15.3. Аффилланган шахс Жамият билан битим тузишда аффилланган эканлиги тўғрисида тузилиши кутилаётган битим ҳақидаги маълумотлар бериши, ушбу шахс билан тузилиши кутилаётган битимни ўрганиши ва аффилланган шахс билан тузилаётган битимни (битимларни) маъқуллаш ҳақида қарор қабул қилиш тартиблари, ҳамда аффилланган шахс билан битимлар тузишдаги истиснолар қонунчиликда белгиланади.

15.4. Агар аффилланган шахс билан тузилаётган битим айти бир вақтда йирик битим бўлса, битимни тузиш тартибига Қонунчиликда белгиланган йирик битим тузишга доир қоидалар қўлланилади.

XVI. Жамиятни қайта ташкил этиш ва тугатиш

16.1. Жамиятни қайта ташкил этиш акциядорлар қўшиб юбориш, қўшиб олиш, бўлиш, ажратиб чиқариш ва ўзгартириш шаклида қонун ҳужжатлари билан белгиланган ҳолларда ва тартибда амалга оширилади.

16.2. Жамият Умумий йиғилиш қарорига ёки суднинг қарорига кўра тугатилиши мумкин.

16.3. Жамиятни тугатилиши қонун ҳужжатлари билан белгиланган ҳолларда ва тартибда амалга оширилади.

XVII. Якуний қоидалар

17.1. Мазкур Устав Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат рўйхатига олинган вақтдан бошлаб кучга киради.

17.2. Мазкур Уставда ўз аксини топмаган масалалар Қонун ҳамда Ўзбекистон Республикасининг бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари билан тартибга солинади.

17.3. Агар қонунчиликда мазкур Уставда назарда тутилганидан бошқача қоидалар бўлса, қонунчилик қоидалари қўлланилади.

«BIOKIMYO» aksiyadorlik jamiyati
Бошқарув раиси

Р.А.Аликулов